

Gorenjski Glas

PETEK, 8. JUNIJA 2018

LETO LXXI, ŠT. 46, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Upokojenci želijo bitilišani

Na že 27. srečanju upokojencev Gorenjske, ki so ga včeraj pripravili v Moravčah, se je zbralo več kot dva tisoč upokojencev. Čeprav so pokomentirali tudi nedavne volitve, je bilo v ospredju vendarle sproščeno druženje.

JASNA PALADIN

Moravče – Organizacijo tradicionalnega srečanja upokojencev Gorenjske so letos prevzeli člani Društva upokojencev Moravče, ki so včeraj v bližini gradu Tuštanj skupaj s Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Gorenjske pripravili družabno srečanje za okoli dva tisoč svojih članov.

»Volitve so za nami in tokrat smo se na Zvezi društev upokojencev Slovenije temeljito pripravili in napisali memorandum, kaj upokojenci pričakujemo od

prihodnje vlade in državne zboru. Obljub ni bilo veliko, je bilo pa povedano, da si bodo tisti, ki bodo v vladi in v državnem zboru, prizadevali, da bodo naše zahteve prišle tudi v koalicijsko pogodbo. Bistveno je, da bo politika zaznala naše probleme in naše ključne zahteve – dokončanje zdravstvene zakonodaje, zaključek zakona o dolgotrajni oskrbi, popravek zakona o izplačevanju pokojnin in še mnogo drugega. Pripravljen sem, da si upokojenci zaslužimo svoj del, ki smo ga zaslužili s svojim delom,

tisti, ki so pa socialno ogroženi, naj pa pomoč dobijo iz drugega naslova, predvsem pa dokažejo, da so do nje zares upravičeni oz. jo potrebujejo, ne pa da špekulirajo, ker centri za socialno delo ne funkcionirajo dobro. Za nas, upokojence, je vseeno, katera vlada bo prišla, sporočamo pa jim, da so dolžni spoštovati naše zaslužene zahteve.« je bil v svojem pozdravnem nagovoru odločen Janez Sušnik, predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije.

► 6. stran

Na srečanju gorenjskih upokojencev se je zbralo več kot dva tisoč udeležencev. / Foto: Tina Dokl

Triglav ostaja v prvi ligi

Po še drugi zmagi v dodatnih kvalifikacijah proti ekipi Drave so si nogometaši Triglava tudi v novi sezoni zaslužili igranje v elitni slovenski ligi. Novi trener članskega moštva bo Dejan Dončić.

Nogometaši Triglava so se skupaj z navijači veselili še druge zmage v dodatnih kvalifikacijah in obstanka v prvi slovenski nogometni ligi. / Foto: Tina Dokl

VILMA STANOVNIK

Kranj – Potem ko so nogometaši Triglava na Ptujju Dravo premagali z 2 : 1, so z zmago 4 : 2 in skupnim izidom 6 : 3 obstanek med prvligaši potrdili še na sredini tekmi pred domačimi navijači. Ptujčani so sicer povedli, saj je Jaka Bizjak dosegel dva zadetka. Za domačine je nato zadel Rok Elsner, še pred koncem prvega polčasa pa je za izenačenje na 2 : 2 poskrbel Matej Poplatnik. V nadaljevanju je zadel Luka Majcen, za konec pa je bil še enkrat natančen Poplatnik in slavje na kranjskem stadionu se je začelo.

► 8. stran

Priloge: **jeseniške novice**
deželne novice
Kamničanka

Akcijska ponudba
PICK & PLACE
LESENA HIŠA K 126

JELOVICA

+ PODARIMO PGD
od **79.500,00 €**

080 23 23

www.jelovica-hise.si

AKTUALNO

Nova pravila za graditelje

V novem trojčku prostorsko-gradbene zakonodaje je za investitorje najbolj zanimiv gradbeni zakon, ki poenostavlja pridobivanje gradbene dovoljenja. Zakon o urejanju prostora uvaja tudi takso za neizkoriščena stavbna zemljišča.

3

GORENJSKA

Parkiranje na Pokljuki odslej plačljivo

V Centru Pokljuka so zadovoljni s končano zimsko sezono, dobro so se pripravili tudi na poletno, ki prinaša novost, plačljivo parkiranje, s čimer želijo zagotoviti več reda na področju mirujočega prometa.

4

EKONOMIJA

Inovativna elektrarna v kontejnerju

Elektrarna s soproizvodnjo toplote in elektrike po inovativnem postopku uplinjanja sekancev, ki sta jo v Sorici postavila domačin Marjan Kežar in Michal Fričovský iz Škofje Loke, privablja kupce od vsepovsod.

13

CG+

Zaljubljena v stavbno dediščino

Ni ga, ki bi bolje poznal umetnostno-arhitekturno dediščino Gorenjske – gradove, dvorce, cerkve, meščanske vile in stara mestna jedra – kot dr. Nika Leben, letošnja prejemnica Steletove nagrade za življenjsko delo.

18

VREME

Danes se bodo pojavljale krajevne nevihte. Jutri bo spremenljivo oblačno, možna je kakšna ploha. V nedeljo bo delno jasno.

☁️⚡️ 15/27 °C
jutri: spremenljivo oblačno

9 770352 666025

Upokojenci želijo biti slišani

◀ 1. stran

Upokojenci so na druženje povabili tudi poslance in župane gorenjskih občin; kranjski župan Boštjan Trilar se jim je ob tem kot predsednik Sveta gorenjske regije zahvalil za njihov dosedanji prispevek, da lahko mlajše generacije uživajo sadove njihovega dela, in poudaril, da se župani vseh gorenjskih občin trudijo, da bi upokojenci živeli dostojno življenje.

A ne politiki in številnim težavam, srečanje je bilo v prvi vrsti namenjeno druženju, ki ga – kot so poudarili – upokojencem primanjkuje. Poleg tople malice in pestrega kulturnega programa pa so organizatorji poskrbeli tudi za brezžično internetno povezavo, da so lahko upokojenci – in ni jih bilo malo – utrinke z druženja in tudi kakšne 'selfije' sproti objavljali na družabnih omrežjih.

Za medgeneracijsko, zabavno in kulturno druženje so poskrbele tudi mlade moravške mažoretke. / Foto: Tina Dokl

V občini Naklo dva občinska nagrajence

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Komisija za priznanja Občine Naklo je prejela tri predloge za imenovanje letošnjih občinskih nagrajencev. En predlog je komisija zavrnila, ker je predlagani kandidat enako priznanje že dobil v preteklih letih. Zlata plaketa se podeli Branetu Teranu, dolgoletnemu poveljniku in predsedniku Gasilske zveze (GZ) Naklo,

kar so svetniki soglasno potrdili. Naknadno so na občinskem svetu razpravljali še o kandidatu za bronasto plaketo, Mitji Valenčiču, nekdanjem predsedniku PGD Naklo, mentorju gasilske mladine tudi pri GZ Gorenjske, članu poveljstva GZ Naklo, kar so svetniki z veliko večino glasov potrdili. Podelitev priznanj obema bo ob praznovanju občinskega praznika 16. junija.

Kdaj do rešitve za odpadke?

Zbirni center v Suhadolah se še vedno utaplja v velikih količinah odpadne embalaže. Po zagotovilih Publikusa pa naj bi od šest do sedem tisoč ton odpadkov vendarle kmalu odpeljali.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – O problematiki ravnanja z odpadki podjetja Publikus, ki upravlja odlagališča v Suhadolah, na Mali Mežakli in v Kočevju, so v torek v Mengešu razpravljali župani občin kamniške in domžalske upravne enote. Kot smo že poročali, je podjetje pred časom na travnik ob bioplinarni v Študi v Občini Domžale odložilo 690 bal odpadne embalaže, kar je izzvalo precejšnje ogorčenje med krajanji, inšpektorat za okolje in prostor pa je nadaljnje kopičenje odpadkov v Študi prepovedal. Kot so pojasnili v Publikusu, vsaka bala tehta med petsto in šeststo kilogrami, kar pomeni, da je na travniku odloženih od 345 do 414 ton odpadkov, ki jih gospodinjstva sicer zbirajo v rumenih zabojnikih.

Približno 15 tisoč ton odpadkov je še vedno v Suhadolah, pri čemer je še zlasti mengeški župan Franc Jerič zaskrbljen, da bi prišlo do onesnaženja podtalnice, saj imajo v bližini Mengešani svoje vodne vire. Kot odgovarjajo v Publikusu, večina padavinske vode odteka v

Zbirni center v Suhadolah je še vedno zasičen z odpadki.

kanalizacijski sistem, poleg tega pa odpadke v zadnjem času embalirajo, tako da naj deževnica ne bi prihajala v stik z odpadki.

Po zagotovilih predstavnika podjetja Gregorja Kranjca in Tee Ulaga, ki sta bila prisotna na sestanku županov, se Publikus ravno v teh dneh s prevzemniki odpadkov pogaja o odvozu, tudi na račun

lastnega minusa, ki bi znašal okoli štirideset evrov na tono. »Z družbami za prevzem tovrstnih odpadkov Gorenje Surovina, Saubermacher in Salomon se dogovarjamo za interventni prevzem od šest do sedem tisoč ton odpadkov,« je povedal Gregor Kranjec, ki na vprašanje kdaj in kam bodo odpadke izvozili, še ni znal odgovoriti.

Kot pravijo v Publikusu – in s čimer so se strinjali tudi prisotni župani – pa gre za širši problem, saj se tudi druga komunalna podjetja utaplajo v odpadkih, ki jih podjetja za sortiranje odpadkov nočejo več prevzemati v zadostnih količinah, zaradi česar je slišati tudi pozive k ukrepanju države.

Novo večnamensko igrišče v Utiku

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Po izgradnji športnih igrišč v Repnjah in Selu so v občini Vodice igrišče nedavno dobili tudi krajanji Utika. Ob gasilski brunarici v Utiku je tako zaživelo

večnamensko športno igrišče z umetno travo v dolžini 42 in širini 21 metrov z zaščitno lovilno mrežo in opremo za mali nogomet. Poleg tega so opremili tudi večnamensko asfaltno igrišče z opremo za odbojko in

košarko. Investicija v igrišče, ki stoji na zemljiščih Prostovoljnega gasilskega društva Bukovica - Utik in Občine Vodice, je skupaj z vso pripadajočo infrastrukturo znašala 72 tisoč evrov. Od tega je občinska

uprava pridobila 21 tisočakov nepovratnih sredstev Fundacije za šport. Igrišče sta v začetku junija uradno odprla vodiški župan Aco Franc Šuštar in predsednik PGD Bukovica - Utik Tadej Kranjec.

Sofinancirajo veteranska društva

Tržič – Občina Tržič je tudi letos izvedla javni razpis za sofinanciranje na področju delovanja veteranskih, častniških, obrambnih in drugih domoljubnih društev in združenj. Prejeli so vloge Policijskega veteranskega društva Sever Gorenjska, Združenja borcev za vrednote NOB Tržič, Občinskega združenja slovenskih časnikov Tržič, Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo in Združenja mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko v času 1943–1945. Vsem vlogam so ugodili, skupno bodo razdelili 2.804,88 evra. Slavnostni podpis pogodb bo 14. junija.

Domžale v znamenju slamnikarstva

Domžale – Jutri, 9. junija, bo v Slamnikarskem parku v Domžalah peti slamnikarski sejem. Na njem bo mogoče občudovati slamo in vse, kar je z njo povezano, predvsem pa pletenje kit in šivanje slamnikov. Poleg predstavitve slamnikarstva in slamatih izdelkov domačih in tujih razstavljalcev (letos tudi iz Hrvaške, Srbije in Nizozemske) bodo dogajanje popestrili z glasbenimi, plesnimi in pevske nastopi, rokodelskimi prikazi, animacijo za otroke in modno revijo. V bližnjem Slamnikarskem muzeju bodo predstavili zanimiv in redek 150 let star muzejski predmet – conformateur in formillon. Gre za mehansko napravo za merjenje oblike glave, ki je bila sprva namenjena raziskovanju mentalnih značilnosti posameznika, kasneje pa so jo uporabljali slamniki in klobučarji.

Počivališče za avtodome spet odprto tudi ponoči

Kranjska Gora – V začetku meseca so v Kranjski Gori spet odprli postajališče za avtodome pod smučiščem, kjer je v času poletne sezone spet mogoče tudi prenočevati. Po novem pa bodo uporabnikom parkirišča zaračunavali oskrbo (15 evrov na noč) in turistično takso. Turisti se prijavljajo in svoje obveznosti poravnajo na blagajni Vitranc 1. Tistim, ki tega ne bodo storili, bo medobčinska redarska služba zaračunala globo.

čas za Jagode

pridite in naberite Miklove sladke jagode

KJE? Hart / Ločilo pod Korenskim sedlom

na vsakih 10 kg vam 1 kg podarimo

MIKL'S ERDBEERECK!

Družina Mikl vlg. Gams, Hart 4, A-9587 Riegersdorf

www.erdbeeren-mikl.at • + 43 676 83 555 797

Odprto vsak dan od 8. do 19. ure, do konca junija

Vznemirjali bodo naše duše

Predstave v novi gledališki sezoni bodo izziv za gledališče, režiserje, igralce in publiko, bi lahko pod skupni imenovalec strnili predstavitev repertoarja Prešernovega gledališča za sezono 2018/2019. Abonmajski sedež si lahko zagotovite od ponedeljka naprej.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Letošnja gledališka sezona gre h koncu, v Prešernovem gledališču si v juniju lahko ogledamo še zadnje ponovitve, pred dnevi pa je za veselje in ponos hkrati poskrbela novica, da je selektorica Zala Dobovšek za letošnje Borštnikovo sre-

in kritičnosti do aktualnega stanja sveta, «je svojo odločitev pojasnila Zala Dobovšek – in za obe predstavi Prešernovega gledališča Kranj to nesporno velja.

Kot je uvodoma povedala direktorica Prešernovega gledališča Mirjam Drnovšček, je za gledališčem res uspešno leto, ki je prines-

dokazujejo, da kvaliteta in kvantiteta ne gresta z roko v roki.

Ta čas so v gledališču začeli s študijem treh predstav. Po nekaj letih bodo znova pripravili otroško predstav, ta ima naslov Kdo je napravil Vidku srajčico, po Vladimirju Levstiku pa jo je dramati- ziral aktualni Prešernov

življenju in smrti bodo spregovorili v kulturnem delu Prerok libanonskega avtorja Kahlila Gibrana v režiji Barbare Pie Jenič. Soočili se bodo z drzno tematiko odnosa med moškim in žensko, z zgodbo o fatalni poganki sodobnega ameriškega dramatika Davida Ivesa (po motivih utemeljitelja mazohizma Leopolda von Sacher-Masocha) v Veneri v krznu, ki jo bo režiral Primož Ekart. Obletnico Cankarjeve smrti in pisateljev tihi sen po svetu svobode, enakopravnosti in pravičnosti za vse ljudi bodo obeležili s predstavo Ob zori – po njegovih črticah in v režiji enega najbolj družbeno angažiranih mladih režiserjev Žige Divjaka. Znova se bodo soočili z velikom avstrijske dramati- ke Thomasom Bernhardom ter njegovo kritiko družbe, kvazihumanizma in dvoličnosti dobrodelnosti v Zabavi za Borisa, ki jo bo na oder postavila ta hip naju- spešnejša srbska režiserka mlajše generacije Snežana Trišić. Kot omejeno je tu še otroška predstava Kdo je napravil Vidku srajčico.

»Zgodovina gledališča in umetnosti nikoli ni bila zgodovina zabave in sprostitve, temveč zgodovina poglobljenega razmisleka o skrivnostih našega bivanja,« poudarja Marinka Postrak, ki v tem duhu že vsa leta tudi skrbi za programsko zasnovo Prešernovega gledališča.

Vpisi gledaliških abonmajev za novo sezono se bodo začeli v ponedeljek in bodo potekali štirinajst dni. Kot letošnja novost pa je Drnovščkova navedla, da bodo vsakemu kupcu abonmaja ponudili tudi ogled ene gostujoče predstave po izbiri. Izbirali boste lahko med osmi- mi uspešnimi slovenskimi predstavami.

Repertoar Prešernovega gledališča v novi sezoni sta v prijetnem vzdušju Češnjavega vrta ob Stolpu Škrlovec ob pomoči predstavnika za stike z javnostmi Milana Goloba predstavili direktorica Mirjam Drnovšček in umetniška vodja Marinka Postrak. / Foto: Igor Kavčič

čanje, ki bo oktobra v Mariboru, med deset tekmovalnih predstav uvrstila kar dve predstavi Prešernovega gledališča. V tekmovalnem programu si bodo obiskovalci festivala lahko ogledali dramo Teror, zelo odmevno in trenutno v svetu najbolj uprizarjano gledališko delo Ferdinanda von Schiracha v režiji Eduarda Milerja, ter predstavo Naš razred, uspešno dramo poljskega avtorja Tadeusza Słobodzianeka, ki jo je režirala mlada režiserka Nina Rajić Kranjac, na oder pa so jo Kranjčani postavili v koprodukciji z Mestnim gledališčem Ptuj in Mini teatrom Ljubljana. »Izbrane uprizoritve vzpostavljajo odnos do skupnosti in skupnega, časa, metodoloških raziskav

lo kar nekaj festivalskih nagrad in priznanj tako predstavam kot igralcem. Tudi v prihodnje stavi na zaupanje: »Verjamem, da si v Prešernovem gledališču zaupanje zaslužimo, saj se že leta trudimo, da bi s trdim delom in pokončno držo izpolnili svoje poslanstvo, ki je pripravljati profesionalno kakovostno umetniško produkcijo, ter z gledalci zgradili most zaupanja do dobrih predstav. Ne obljubljam salve smeha in odrešujoče sprostitve, vedno ponudimo le tisto, v kar trdno verjame in kar najbolje počnemo.« Vrhunski program jim priznava tudi ministrstvo za kulturo, a se to žal pri financiranju ne pozna. Če vedno delujejo z zmanjšanim proračunom in vedno znova

nagrajenec Boris A. Novak. »V njegovi poetični maniri, podkrepilni s songi, med drugim izvemo, kako moramo biti solidarni drug z drugim. Predstava ni le za otroke, prav bi bilo, da bi jo videli tudi odrasli,« pove umetniška vodja gledališča Marinka Postrak, vaje pa že potekajo tudi za igri Venera v krznu in Prerok, ki bosta na sporedu takoj v septembru in oktobru. »Naši letošnji projekti so zanimivi in prinašajo novo svežino, seveda pa nadaljujemo tradicijo, da je v gledališču treba biti z glavo in srcem. Letos sledimo tudi novemu pristopu, zato bo sezona vendarle nekoliko drugačna od prejšnjih.«

Prešernovo gledališče pripravlja kar štiri slovenske krstne uprizoritve. O

Koncert Gorenjskega okteta

Primskovo – V Dvorani kulturnega doma na Primskovem pri Kranju bo v nedeljo, 10. junija, ob 19.30 na celovečernem koncertu nastopil Gorenjski oktet. Pevci Gorenjskega okteta z umetniško vodjo Petro Jerič so prejšnji konec tedna odlično nastopili na 9. Mednarodnem zborovskem tekmovanju Zlata lipa Tuhlja v Tuheljskih toplicah na sosednjem Hrvaškem, saj so dosegli srebrno plaketo in za las zgrešili zlato. Tokratni koncert so po eni od pesmi naslovili Jaz sëm pa snuëë ne-čij bil, zazvenela pa bodo dela Hrabroslava Volariča, Antona Foersterja, Emila Adamiča, Ambroža Čopija, Andreja Makorja, Tineta Beca, Ola Gjeila in Gene Pitneya, tako da bo vsak poslušalec našel nekaj zase. Na odru se jim bo pridružila vrhunska mezzosopranistka Irena Yebuah Tiran. »S seboj prinesite samo zvrhano mero pozitivne energije, da skupaj poustvarimo en čaroben pevski večer,« vabi Gorenjski oktet, ki bo prvič nastopil že danes v Novem mestu.

Gorenjski oktet bo tokrat gostil mezzosopranistko Ireno Yebuah Tiran.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Vpišite
abonma
11.–23. 6.

Abonmajski program

Uprizoritve
Prešernovega gledališča

David Ives
Venera v krznu

Ivan Cankar
Ob zori

Kahlil Gibran
Prerok

Thomas Bernhard
Zabava za Borisa

+ gostujoča predstava
po vaši izbiri

Prešernovo gledališče
za prešernega duha!

zdravje & lepota

Dodatna koda na škatlicah zdravil

Od februarja prihodnje leto bodo zdravila na recept opremljena z dodatno kodo, s katero bodo preverjali, ali zdravilo morda ni ponarejeno.

Predstojnica bolnišnične lekarne Marina Čurčija Jurišin

URŠA PETERNEL

V skladu z evropsko direktivo bo od februarja prihodnje leto na vsaki škatlici zdravila, ki ga izdajo na recept, nameščena dodatna edinstvena oznaka v obliki dvodimenzionalne črtne kode, ki jo bodo farmacevti

bolnišnične lekarne Marina Čurčija Jurišin, je Splošna bolnišnica Jesenice pristopila k pilotnemu projektu, ki ga organizira Zavod za preverjanje avtentičnosti zdravil (ZAPAZ). Kot je pojasnila predstojnica, v Sloveniji sicer ni veliko ponarejenih zdravil, a ker

Bolnišnična lekarna Splošne bolnišnice Jesenice je prva v Evropi, ki se je povezala v nacionalni in evropski sistem preverjanja avtentičnosti zdravil, kar je velik uspeh. Kot prvo zdravilo bo v preverjanje avtentičnosti zdravil že zdaj, v pilotni fazi, vključeno (slovensko) zdravilo Doreta 75 mg/650 mg proizvajalca Krka.

v javnih in bolnišničnih lekarnah preverili ob vsaki izdaji zdravila na recept. Na ta način bodo ugotavljali, ali je zdravilo avtentično ali morda ponaredek. Prva bolnišnična lekarna v Evropi, ki je že povezana v novi sistem, je lekarna Splošne bolnišnice Jesenice. Kot je povedala predstojnica bol-

smo del Evrope, se zaradi varnosti pacientov moramo pridružiti sistemu preverjanja avtentičnosti. Glavni namen uvedbe je preprečevanje vstopa ponarejenih zdravil in zagotavljanje sledljivosti zdravil v celotni oskrbni verigi od proizvajalca do končnega uporabnika, torej bolnika.

Kmalu tradicionalni Merčunov dan

Društvo diabetikov Tržič v soboto, 16. junija, vabi na 17. Merčunov dan. Za Merčunov pohod bo zbor ob 7. uri v Domu pod Storžičem, nato se boste podali do spominske plošče, ki je posvečena dr. Merčunu. Za rekreativni pohod bo zbor ob 8.30 na parkirišču na Lajbu nasproti TGT (opuščeni hotel Gora). Ogleдали si boste Tominčev slap in Šentanski rudnik. Za udeležence obeh pohodov bo ob 13.30 kosilo v gasilskem domu v Podlublju. Prijave društvo sprejema do torka, 12. junija.

Mednarodna znanstvena konferenca na Bledu

Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin je včeraj na Bledu organizirala 11. mednarodno znanstveno konferenco z naslovom Medpoklicno povezovanje na različnih ravneh zdravstvenega varstva: trendi, potrebe in izzivi. Prispevke, teh je bilo 46, so predstavili domači in tuji strokovnjaki s področij zdravstva, zdravstvene nege, promocije zdravja in fizioterapije. V plenarnem delu so govorili tudi o dejavnikih, zaradi katerih prihaja do pomanjkanja zdravstvenega osebja, in pobudah za reševanje.

gorenjske lekarne

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Otroška kozmetika Galenskega laboratorija Gorenjskih lekarn

Koža dojenčkov in majhnih otrok se zelo razlikuje od kože odraslih. V prvih mesecih in letih se še razvija, je precej tanjša od kože odraslih, vsebuje več vode in manj maščob. Je zelo proputna in občutljiva na škodljive vplive okolja, sestavine kozmetičnih izdelkov ter izgubo vlage. Zaščitni kislini plašč še ni izgrajen, zato je bolj izpostavljena bakterijskim in glivičnim okužbam. To so razlogi, zaradi katerih moramo biti še posebej pozorni in previdni pri izbiri izdelkov za vsakodnevno nego nežne in občutljive otroške kože. V Galenskem laboratoriju Gorenjskih lekarn namenimo posebno skrb kozmetičnim izdelkom za nego otroške kože. Pred kratkim smo prenovili celotno otroško kozmetiko. Posodobili smo nekatere recepture in linijo dopolnili z novim izdelkom, nova pa je tudi zunanja podoba izdelkov.

Izdelki otroške kozmetike Galenskega laboratorija so namenjeni čiščenju, negi in zaščiti otroške kože od rojstva naprej.

Najbolj poznano je **Hladilno mazilo**, ki ga po tradicionalni lekarniški recepturi izdelujemo že več desetletij. Namenjeno je zaščiti kože pod plenjami, ki je še posebej občutljiva in zahteva skrbno nego. Izpostavljena je namreč škodljivemu delovanju vlage, draženju z izločki in drgnjenju pod plenjami, zato se rada vname in postane dovzetnejša za okužbe. Za nego in zaščito pleničnega predela lahko uporabljate tudi nov izdelek **Karitejevo mazilo**, ki vsebuje le sestavine naravnega izvora. To mazilo je hkrati primerno za nego in zaščito občutljive, suhe, grobe ter razpokane kože pri otrocih in odraslih.

Posipalo za otroke je tradicionalni izdelek, ki neguje otroško kožo pod

plenjami in na kožnih pregibih, vpija odvečno vlago ter varuje občutljive predele kože pred draženjem.

Olje za otroke je namenjeno blagemu čiščenju otroške kože, negi ter masaži dojenčkov. Vsebuje le naravna rastlinska olja.

Tudi **Krema za otroke** vsebuje le sestavine naravnega izvora. Neguje kožo obraza in telesa pri dojenčkih ter majhnih otrocih, jo varuje pred vetrom, mrazom in ostalimi škodljivimi vplivi okolja.

V Galenskem laboratoriju Gorenjskih lekarn izdelujemo kozmetične izdelke za nego otroške kože po preizkušeni lekarniški recepturi, vendar hkrati skrbimo za posodabljanje teh receptur v skladu z novimi strokovnimi dognanji. Naš cilj je izdelovati otroško kozmetiko, ki podpira zdrav razvoj otroške kože in tako prispeva k dobremu počutju otroka. V izdelke vgrajujemo le sestavine visoke kakovosti, ki so, kolikor

je to mogoče, naravnega izvora. Izdelki vsebujejo majhno število sestavin. Rok uporabnosti izdelkov je kratek, saj **ne vsebujejo konzervansov**. Prav tako so izdelki **brez dišav, barvil, alkohola** in drugih sestavin, ki bi otroško kožo dražile, povzročale preobčutljivostne reakcije ali kakorkoli drugače škodovala naravni funkciji občutljive otroške kože.

Svetujemo vam, da izdelke za nego otroške kože poiščete v lekarni. S strokovnim znanjem o lastnostih in posebnostih otroške kože vam bomo lahko pomagali tudi ob pojavu blažjih kožnih težav, ki ne zahtevajo posveta z zdravnikom.

Tjaša Prevodnik, mag. farm., spec. Gorenjske lekarne

Na mesečne nasvete Gorenjskih lekarn se lahko naročite na naši prenovljeni spletni strani: www.gorenjske-lekarne.si

althea®

OLIMPIJSKI REFERENČNI ŠPORTNOMEDICINSKI CENTER

Železniška ulica 5, 4248 Lesce, tel: +386 4 531 69 75, gsm: +386 40 81 85 85
e-pošta: info@althea.si, spletna stran: www.althea.si
FB: <https://www.facebook.com/AltheaCenterZdravja/>

**VRHUNSKA FIZIOTERAPIJA
OLIMPIJSKI REFERENČNI ŠPORTNO-MEDICINSKI CENTER**

ČE IMATE SKLENJEN PAKET ZAVAROVANJA, KI KRJE FIZIOTERAPIJO IN SPECIALISTIČNI PREGLED (ORTOPED, TRAVMATOLOG, FIZIATER) ZA VAS OBRAVNAVO PRI NAS PLAČA VAŠA ZAVAROVALNICA: ADRIATIC SLOVENICA, TRIGLAV ZDRAVSTVENA, VZAJEMNA, SAVA, MERKUR.

ALTHEA D.O.O.

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Bled Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Predvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Spletna lekarna: www.lekarnagorenjske.si

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

AKTUALNO

Kajenje tobaka je zelo huda odvisnost

V Sloveniji zaradi posledic kajenja letno umre okrog 3600 ljudi. Najpogostejše bolezni, povezane s kajenjem, so srčno-žilne bolezni, na drugem mestu je kronična obstruktivna pljučna bolezen in na tretjem pljučni rak. Sicer je na seznamu bolezni, ki so povezane s kajenjem, več kot petdeset bolezni, ki so pogostejše pri kadilcih kot v splošni populaciji. O škodljivosti kajenja so opozorili tudi na Kliniki Golnik.

SUZANA P. KOVAČIČ

Dan za ozaveščanje o škodljivih učinkih tobaka je ob nedavnem svetovnem dnevu brez tobaka pripravilo Društvo pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije v sodelovanju s Kliniko Golnik. "Kajenje globalno še vedno najbolj ogroža zdravje ljudi po celem svetu. V Sloveniji kadi približno ena četrtnina prebivalstva. Precej časa je bil dober trend upadanja, ki se je zadnja leta malo ustavil. V Sloveniji letno umre okrog 3600 ljudi zaradi posledic kajenja cigaret. Najpogostejše bolezni, povezane s kajenjem, so srčno-žilne bolezni, na drugem mestu je kronična obstruktivna pljučna bolezen (KOPB) in na tretjem pljučni rak. Sicer je na seznamu bolezni, ki so povezane s kajenjem, več kot petdeset bolezni, ki so pogostejše pri kadilcih kot v splošni populaciji. Nekatere od teh so šele nedavno prišle na seznam; na primer tveganje za črevesno ishemijsko, ki je hudo ogrožajoča bole-

zen, se poveča pri kadilcih," je opozorila doc. dr. Mihaela Zidarn s Klinike Golnik. Opozorila je tudi na to, da kaditi začnejo že najstniki, v bistvu otroci, in da so marketinške akcije tobačne industrije usmerjene na mlade, ki so najbolj dovzetni za to, tobačna industrija pa dobi za celo življenje novo redno stranko: "Tudi s triki, da pridejo na mladinske prireditve in delijo vzorčke cigaret, čeprav je kazen za to več tisoč evrov." Varne meje izpostavljenosti tobačnemu dimu ni, zato tudi pasivno kajenje škoduje zdravju. Marca lani je v veljavo stopil tudi strožji zakon o omejevanju tobačnih in povezanih izdelkov, učinki nove zakonodaje pa bodo znani v letu 2019.

Opustiti kajenje je vredno v vsakem trenutku

Kot je povedala zdravnica, se že v 24 urah po prenehanju kajenja izloči ogljikov monoksid, ki je najbolj

nevaren za nosečnice in kardiovaskularne bolezni. Tveganje za srčno-žilne bolezni se razpolovi v enem letu po prenehanju kajenja, v desetih letih se normalizira. Tveganje za pljučnega raka se razpolovi v petnajstih letih, nikoli se pa ne normalizira. Kašelj, ki je povezan s kajenjem, traja še mesec ali dva po prenehanju kajenja, včasih tudi do devet mesecev. "T. i. kratek nasvet pa je intervencija, na znanstvenih metodah utemeljen način svetovanja, ki jo zdravstveni delavci ponudimo vsakemu kadilcu. Sestavljen je iz petih korakov: vsakega bolnika vprašamo, ali kadi; vsakemu kadilcu svetujemo opustitev kajenja; ocenimo, ali je ta trenutek pripravljen na opustitev kajenja; tistemu, ki je ta hip pripravljen prenehati s kajenjem, ponudimo pomoč, podpora; kadilca spremljamo v teh prizadevanjih. V anketah sedemdeset odstotkov kadilcev reče, da želi

nehati kaditi, polovica jih kdaj to tudi poskusi, dejansko uspešnih brez podpore je pa od enega do tri odstotke. To je zelo huda odvisnost. Kratek nasvet dvigne verjetnost za prenehanje s kajenjem za približno dva odstotka kadilcev. Sliši se malo, ampak če preračunamo na to, koliko malo časa smo porabili za to, gre za eno najbolj učinkovitih metod v medicini," je pojasnila doc. dr. Mihaela Zidarn.

KOBP je bolezen vsakega desetega kadilca ...

... opozarjajo v Društvu pljučnih in alergijskih bolnikov Slovenije. Koordinatorica za Gorenjsko v društvu je Marjana Bratkovič, dipl. med. sestra, ki je bila vso delovno dobo zaposlena na Kliniki Golnik. "Izvajam pouk bolnikov s KOPB v Zdravstvenem domu Kranj. Poučujem o tej bolezni, poudarek dajem tudi pravil-

Od leve Marjana Bratkovič, Mihaela Zidarn in Mirko Triller / FOTO: TINA DOKL

ni uporabi inhalacijske terapije, saj bolniki "pumpic" pogosto ne znajo pravilno uporabljati. Prek društva predavam o KOPB, naredila sem zloženko Življenje s KOPB. Želela pa bi si več odziva ljudi na predavanjih."

Na kratko o društvu

Predsednik društva Mirko Triller je povedal, da ima društvo za vprašanja bolnikov in svojcev odprt telefon s svetovanjem na številki (01) 427 44 44 vsak torek in četrtek od 9. do 13. ure. Sicer pa imajo ves čas vključen računalnik, in če pridejo vprašanja po e-pošti, odgovori medicinska sestra oziroma pošlje naprej vprašanje kateremu od zdravnikov, tudi članov društva, da odgovori. Poslanstvo društva je široko, kot je pojasnil predsednik: "Naše poslanstvo je doseči zmanjšanje kroničnih bolezni dihal in

alergij, zmanjšati (ekonomske in socialne) posledice bolezni na obolenje in njihove družine in tako izboljšati kvaliteto življenja. Naše glavne naloge so posredovanje stališč bolnikov javnosti, sodelovanje v rehabilitaciji ljudi z boleznimi dihal in alergijami, prizadevanje za boljše komunikacijo med bolniki in zdravstvenim osebjem, izmenjava znanja in izkušenj, skrb za enakost zdravja pri nas ... Po 16 krajih po Sloveniji imamo brezplačne dihalne vadbe za bolnike člane. Izvajamo šolo za astmatike, predavamo o anafilaktičnem šoku tudi vzgojiteljem v vrtcih ter učiteljem, članom nudimo popuste v zdraviliščih ..." Prizadevajo si, čeprav do zdaj žal neuspešno, da bi pljučni bolniki, ki so na trajnem zdravljenju s kisikom in pogosto težko prehodijo tudi sto metrov, dobili parkirne kartice na mestu za invalide.

Kakovostni slušni aparati za različne izgube sluha.

SLUŠNI APARATI - WIDEX d.o.o.
www.widex.si

Zakaj so slušni aparati Widex prava izbira za vaš sluh?

- ➔ Že **44 let** na slovenskem trgu.
- ➔ Zaupa nam **več kot 50.000** slovenskih uporabnikov.
- ➔ **10 slušnih centrov** po Sloveniji.

Ne preslišite najlepših trenutkov, zato vas pristrčno vabimo v Widexov slušni center Kranj

Gospodsvetska 10a/1. nadstropje, T: 04/202 84 20

Odprto: ponedeljek 11.00 - 18.00 ter torek, sreda, četrtek, petek 8.00 - 15.00

Za brezplačno testiranje sluha in slušnih aparatov pokličite naš slušni center!

Po meri narejeni silikonski čepki proti močenju in proti hrupu.

"Osnovno vodilo mojega dela je, da najprej prisluhnem strankam, ki mi povedo, s kakšnimi težavami z naglušnostjo se srečujejo. Nato pomagam izbrati slušni aparat. V pogovoru posredujem čimveč informacij o izbranem aparatu, da bi bile stranke res zadovoljne in da bi jim slušni aparat v največji možni meri pomagal pri njihovi naglušnosti. Tradicija našega podjetja, strokovnost našega dela in storitev, predvsem pa naši slušni aparati vsekakor pripomorejo k temu, da so stranke zadovoljne z nami."

Mitja Štirn, slušni akustik v slušnem centru v Kranju

Ižel je priročnik Kako brati krvno sliko

Priročnik je nastal v sodelovanju Kliničnega oddelka (KO) za hematologijo Interne klinike, KO za otroško hematologijo in onkologijo Pediatrične klinike in Službe za specialno laboratorijsko dejavnost Pediatrične klinike UKC Ljubljana. Namenjen je boljšemu poznavanju razumevanja izvidov krvne slike pri odraslih in otrocih. S tem želijo prav vsakega zdravnika izobraziti, da bo znal interpretirati nepravilnosti in posebnosti v krvni sliki, pomembno je tudi, kako preiskavo razume bolnik.

Pred dopustom po čepke za ušesa

Če imate občutljiva ušesa ali pa pogosta vnetja, je priporočljivo, da ne pride voda v ušesa. Silikonske čepke v Widexovih slušnih centrih izdelajo po meri, tako da zagotavljajo popolno zaščito pred vdorom vode. Imajo pa to dobro lastnost, da ščitijo tudi pred hrupom, tako, da jih z veseljem uporabljajo tudi tisti, ki zaradi hrupa težko zaspijo. Čepki so primerni za odrasle in za otroke. www.widex.si

LEPOTA

Priprava kože na poletje

Lep ten, napeta in sijoča koža na obrazu in telesu je želja vsakega posameznika, ki se je že kdaj srečal s problematiko izsušene, srbeče, aknaste in poškodovane kože. Ne le zaradi videza, temveč tudi zaradi zdravja in boljše samopodobe je pomembna zdrava in negovana koža.

V poletnem času, ko je koža najbolj izpostavljena sončnim žarkom, moramo zanjo še bolj poskrbeti. Poleg izogibanja soncu, ko ima ta največjo moč, zaščitite kožo s kremo za sončenje in pokrivali, povečane hidracije zaradi toplotnih vplivov in uravnotežene prehrane je treba poskrbeti tudi za pripravo kože na to obdobje. "Strokovnost in usposobljenost pri svetovanju o izbiri produktov in tretmajev za nego kože je bistvena, saj ima vsak posameznik drugačen tip kože, ki narekuje razlike v negi. Pogosto se poudarja, kako moramo poskrbeti za kožo med sončenjem, opozoriti pa moramo tudi pomembnost nege kože pred in po sončenju. Da bi kožo kar najbolj pripravili na zuna-

nje vplive, ki se jim ne morem izogniti, poskrbimo z ustreznim pilingom in hranilno nego," je povedala Alekseja Doler, vodja masažno-lepotnega centra La Vita Spa & Beauty v Termah Dobrna, kjer z oceno tipa kože in svetovanjem poskrbijo za ustrezno nego kože v vseh letnih časih.

Nega in piling telesa za enakomerno zagorelost

"Nega telesa, imenovana Salt glow detox, je idealna za pripravo kože pred poletjem, saj poskrbi za odstranitev odmrlih kožnih celic pred sončenjem, s čimer omogočimo, da zagorelost traja dlje. Z nego odstranjemo tudi odvečno vodo in toksine iz telesa ter razgra-

jujemo maščobne blazine. Z uporabo pilinga s soljo in algami sredozemskega morja ter masažo z organskimi olji dosežemo popolno stanje kože telesa in duha ter koži povrnemo zdrav videz," svetuje sogovornica.

Nega obraza za elastičnost

"Nega obraza BeePeel deluje kot intenzivni piling in vlažilna nega hkrati, saj z njo dosežemo gladkost kože ter odstranimo nečistoče globoko iz por. Nego izvajamo z izdelki, pripravljenimi iz organske kokosove osnove in glikolne kisline sladkornega trsa. Z edinstveno formulo spodbujamo nastajanje koži lastnega kolagena, ki poveča elasti-

Nega obraza bo vaši koži prinesla naravno zaščito, jo očistila, ji povrnila mehko in ravnovesje ter jo nahranila.

nost in čvrstost tudi v globljih plasteh kože, kar z navadnimi negami ni mogoče. Izenačimo ten kože, odpravimo vse nepravilnosti, kot so temni madeži, akne in razširjene pore. S tretmajem ponovno pridobimo zdrav in sijoč videz kože in jo tako pripravimo na vpliv zunanjih dejavnikov, ki se jim ne moremo izogniti," še priporoča Alekseja Doler.

Z edinstveno formulo spodbujamo nastajanje koži lastnega kolagena, ki poveča elastičnost in čvrstost tudi v globljih plasteh kože, kar z navadnimi negami ni mogoče. / Foto: Terme Dobrna

TERME DOBRNA POČITNICE ZA VSE GENERACIJE

POLETNE POČITNICE
od 22. 06. 2018 do 02. 09. 2018

1 x polpenzion + kopanje, že od 39,90 € oseba / noč, min. 2 noči

DO 2 OTROKA BREZPLAČNO!

- ✓ živa glasba vsak petek in soboto
- ✓ uporaba športnega parka
- ✓ otroški mini klub: izlet do farme jelenov, vodne igre, ogled konjev, mini disko, pižama party, aktivnosti v naravi, kreativne delavnice...
- ✓ doplačilo za 1 x polni penzion samo 8,90 €

SENIOR ODDIH
do 30. 12. 2018

**PODALJŠALI SMO
VELJAVNOST PAKETA!**

5 x polpenzion + kopanje, že od 205,00 € oseba / 5 noči

BREZPLAČEN PREVOZ!

- ✓ **BREZPLAČEN PREVOZ** od vašega doma do Term Dobrna in nazaj (nedelja prihod, petek odhod). **PO VSEJ SLOVENIJI, BREZ OMEJITVE KILOMETROV!**
- ✓ **1 x posvet pri zdravniku + zdravstvene storitve**
- ✓ aktivnosti in družabni večeri
- ✓ neomejen vstop v bazene

Brezplačna številka: **080 22 10**
www.termes-dobrna.si

UGODNO NA VIKEND ODDIH

že od **37,00 €** oseba / noč (min. 2 noči)

Vključeno kopanje in polpenzion!

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

ZA AKTIVEN ODDIH:
športni park s trim stezo,
tenis igriščem, igriščem za
odbojko, pohodnimi in
kolesarskimi potmi...

Žagarji zahtevajo enakovredne pogoje

Namera škotskega podjetja BSW Timber, da na Gomilskem zgradi največjo žago za razrez hlodovine v Sloveniji, je vznejevoljila domače žagarje in lesne predelovalce. »Ne nasprotujemo tujim vlaganjem, zahtevamo le enakovredne pogoje za domače in tuje investitorje,« poudarjajo.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Predstavniki škotskega družinskega podjetja BSW Timber so maja s predstavniki tega podjetja v Sloveniji, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zvezo lastnikov gozdov Slovenije in družbo Petrol podpisali memorandum o naložbi v visokotehnološki lesnopredelovalni center, ki predvideva postavitev največje žage

Slovenski žagarji so po podatkih Slolesa lani za investicije namenili 30 milijonov evrov, letos in prihodnje leto pa načrtujejo vlaganja v vrednosti od 50 do 55 milijonov evrov.

v Sloveniji z letno zmogljivostjo tristo tisoč kubičnih metrov lesa na Gomilskem, peletarno in kogeneracijo na lesno biomaso v Šoštanju ter proizvodnjo palet in lesene embalaže v Letušu. Z gradnjo centra naj bi predvidoma začeli septembra letos, zagon načrtujejo na začetku leta 2020, že prihodnje

leto pa naj bi za njegove potrebe začeli v Sloveniji odkupovati les. Vrednost naložbe je 40 milijonov evrov, zagotovila pa naj bi 170 novih delovnih mest.

»Mi ne želimo biti kolonija«

Poleg podpisnikov memorandumu so naložbo podprli tudi politiki. Miro Cerar, predsednik vlade, ki opravlja tekoče posle, je dejal, da moramo izkoristiti svoje gozdove, pri tem pa spodbujati tako tuje investitorje kot domače žagarje, da bodo s posodobitvami in razvojem postajali vedno bolj konkurenčni. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek je ugotavljal, da v Sloveniji izvozimo preveč surovin z nizko dodano vrednostjo in jo uvažamo v obliki polizdelkov z višjo dodano vrednostjo. »Boli nas, ko v strategijah razvoja velikih žag v sosednjih državah beremo, da imajo v bližini surovino iz Slovenije. Kolonije izvažajo surovine, mi pa to ne želimo biti,« je dejal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Dejan Židan in poudaril, da vsi

V Slolesu opozarjajo, da je trenutno žagarskega lesa dovolj, vendar le na račun večjega poseka zaradi čezmerne razmnožitve lubadarja in vetroloma.

napori, povezani z gozdom, obrodiijo sadove le, če les do čim bolj končne obdelave predelamo v Sloveniji.

»Uničili bomo male žagarje«

Na načrte škotskega podjetja v Sloveniji so se burno odzvali v Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije. »Investitor načrtuje 170 novih delovnih mest, vendar bo hkrati uničil več kot tisoč delovnih

mest pri malih slovenskih žagarjih, ki že zdaj ne dobijo zadostnih količin hlodovine, potlej pa jo bodo še manj,« je dejal predsednik zbornice Branko Meh in dodal, da je nedopustno, če bo škotsko podjetje za naložbo prejelo tudi državno subvencijo. »Les znamo sami posekati in razžagati,« je dejal Alojz Selišnik, žagar in član odbora žagarjev pri zbornici, in dodal: »Če bomo uničili male

Združenje Sloles: »Škoti so nam jasno povedali, po kaj so prišli v Slovenijo: po izjemno kvaliteten les in po dobro ter cenovno ugodno delovno silo.«

žagarje in postavili dve ali tri velike žage, ne bo nobene dodane vrednosti.« Marko Kajzer, predsednik sekcije lesnih strok v zbornici, je izračunal,

da potencial hlodovine, ki jo sedaj prodamo v Avstrijo in v Italijo, pomeni v žagarstvu od 1000 do 1500 novih delovnih mest. »Slovenski žagarji v zadnjih letih beležimo upad žaganja hlodovine, predvsem na račun povečane izvoza,« je opozoril žagar in podpredsednik sekcije lesnih strok Marijan Sadek.

»Politika favorizira tuje vlagatelje«

Kritični so tudi v slovenskem lesnem združenju, v Zavodu Sloles. »V Slolesu ne nasprotujemo tujim investicijam, ampak zahtevamo enakovredne pogoje za domače in tuje investitorje,« je dejal Edo Oblak, direktor Slolesa in družbe Breza commerce iz Todraža, in dodal, da v Slolesu nasprotujejo politiki, ki favorizira tuje vlagatelje tako, da jim nudi državno pomoč v višini do 20 odstotkov upravičenih stroškov in jim zagotavlja petnajstletno dobavo lesa iz državnih gozdov – za razliko od slovenskih žag, ki so na podlagi javnega razpisa lahko podpisovale z družbo Slovenski državni gozdovi pogodbe le za triletno dobavo.

Sirarski tečaj na planini Zajavornik

CVETO ZAPLOTNIK

Bohinjska Bistrica – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu Kranj bo v torek, 19. junija, pripravil na planini Zajavornik enodnevni sirarski tečaj, ki ga bo vodil kmetijski svetovalec

Dušan Jovič. Število tečajnikov bo zaradi lažjega dela v sirarni omejeno na dvanajst. Prijave za tečaj sprejema do 15. junija, vsak delovni dan od 7. do 15. ure, kmetijska svetovalca Ana Beden (tel. št. 051 684 163), ki daje tudi informacije o ceni tečaja.

Nove dopolnilne dejavnosti

Spremenjena uredba o dopolnilnih dejavnostih omogoča kmetijam opravljanje nekaterih novih dejavnosti.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada, ki opravlja le še tekoče posle, je na eni od zadnjih sej sprejela spremembe uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, s katerimi se je prilagodila spremembi zakonodaje na področju kmetijstva in dohodnine. Spremenjena uredba omogoča kmetijam opravljanje nekaterih novih dopolnilnih dejavnosti, med drugim proizvodnjo krmil za živino, vključno s hranilnimi dodatki, konzerviranje in vlaganje jajc, pečenje in prodajo kostaža, koruze,

semen in oreškov na stojnicah na lokalnem trgu, medeno masažo, sproščanje s panjskim zrakom, masažo z doma pridelanimi zelišči, svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov in uporabnikom doma pridelanih zeliščnih olj... V okviru dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji bo po novem možno tudi plačljivo izposojanje rekvizitov. Iz zahtev za dolžino reje živali na kmetiji so izključili polže, s čimer so omogočili na kmetiji tudi predelavo polžev. Pri dopolnilni dejavnosti izdelava piva in medenega piva ni več zahteve

o zagotovitvi polovice količin lastnih surovin v izdelku; to zahtevo so omilili, ker v naših razmerah ni možna pridelava kakovostnega pivovarskega ječmena oziroma sladu. Kmetije bodo po novem lahko nudile prostor za bivalna vozila (avtodome), pri tem je omejitev nastanitev največ trideset ljudi, enako kot velja za prostor za kampiranje; možne pa bodo tudi razne inovativne oblike nastanitve. Uredba spreminja tudi določbe o dejavnostih socialnega varstva, ki se lahko izvajajo na kmetiji za odrasle in starejše ljudi v

obliki celodnevnega ali dnevnega bivanja. Kmetija lahko nudi celodnevno bivanje največ šestim ljudem in dnevno bivanje največ dvanajstim, ne zagotavlja pa jim zdravstvene in socialne oskrbe. Pri hrani, ki jo nudi vključenim v dejavnosti socialnega varstva, je pogoj najmanj 30-odstotni delež lastnih surovin, do 20 odstotkov surovin pa je možno zagotoviti z drugih kmetij. Kmetije, ki so že pridobile dovoljenje za opravljanje socialnovarstvenih storitev, se bodo morale novi uredbi prilagoditi do konca prihodnjega leta.

Lovski veleslalom na ledeniku

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornje Jezersko – Lovska družina Jezersko bo v sodelovanju z Občino Jezersko ter gorenjsko in slovensko lovsko zvezo pripravila v nedeljo, 10. junija, na

Skutinem ledeniku tradicionalno, že štiriindvajseto tekmovanje lovcev v veleslalomu za Pokal kristalnega gamsa in pokal v spomin na smrtno ponesrečenega člana lovske družine Damijana Smrtnika. Kot je pred

nedeljskim tekmovanjem povedal starešina lovske družine Franc Ekar, je na Ledinah kljub visokim temperaturam še vedno »snežna pravljica« pa tudi Kranjska koča in tovarna žičnica sta dobro prestali nadpovprečne

količine snega in težke zimske gorske razmere. Koča bo odprta, smučarsko opremo bo možno prepeljati na Ledine z žičnico. Tekmovanje se bo začelo ob 10. uri, zaključek pa bo pri lovskem domu na Jezerskem, kjer bodo najboljšim tudi podelili priznanja. Če bo vreme slabo, bodo prireditelji tekmovanje odpovedali.

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

pošta 4294 Križe bo z 28. junijem 2018 začela poslovati z novim delovnim časom, in sicer:

ponedeljek, sredo, petek:	16.00 – 18.00,
torek, četrtek:	9.00 – 11.00,
sobota:	zaprto.

Pošta 4203 Duplje bo z 28. junijem 2018 začela poslovati z novim delovnim časom, in sicer:

ponedeljek, sredo, petek:	9.00 – 11.00,
torek, četrtek:	16.00 – 18.00,
sobota:	zaprto.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Veselim se vašega obiska.

Pošta Slovenije

Inovativna elektrarna v kontejnerju

Elektrarna s sproizvodnjo toplote in elektrike po inovativnem postopku uplinjanja sekancev, ki sta jo v Sorici postavila domačin Marjan Kežar in Michal Fričovský iz Škofje Loke, privablja kupce od vsej Slovenije: od Selške doline do Kanade. Elektrarna je posebna, ker sekanci pred uplinjevanjem ne potrebujejo posebne priprave in sušenja.

ANA ŠUBIC

Sorica – Škofjeloški podjetnik slovaškega rodu Michal Fričovský je s svojim podjetjem iz Virmaš v zadnjih trinajstih letih v Sloveniji zgradil več kot 250 kotlovnice na lesno biomaso: od manjših hišnih naprav do največjega 3,3-megavatnega sistema v Novi Gorici. Ko je predlani izdeloval kotlovnico v Domelu, mu je direktor Zvone Torkar povedal za inovatorja Marjana Kežarja, ki je pod domačim kozolcem v Sorici postavil 18-kilovatno elektrarno z inovativnim postopkom uplinjanja sekancev. Ti ne potrebujejo posebne priprave, kar je slovaškega elektrotehnika tako navdušilo, da sta skupaj razvila 50-kilovatno elektrarno, ki je za trg bolj zanimiva in v Sorico privablja potencialne kupce iz številnih držav. V eni uri z 49 kilogrami sekancev s 25-odstotno vlažnostjo proizvede 50 kWh elektrike in 85 kWh toplote.

Michal Fričovský in Marjan Kežar pred inovativno elektrarno na sekance, ki je umeščena v kontejner.

sekanci z 20-odstotno vlažnostjo. Nastane kvaliteten lesni plin, ki ga ni treba prav veliko obdelovati. Uporabili smo Marjanov patentirani sistem in skupaj prišli še do nekaterih novih dognanj,« je pojasnil Fričovský.

zložiti vse. Bistveno je bilo, da sem postopke vrsto let pozorno spremljal in razmišljal o možnih izboljšavah,« je razložil Kežar. Leta 2015 je od agencije za energijo dobil deklaracijo za kvalificiranega proizvajalca elektrike in nato z agencijo za trgovanje z energijo sklenil pogodbo o proizvodnji in oddajanju v omrežje. S svojo 18-kilovatno elektrarno proizvede pet do sedem tisoč kilovatskih ur na mesec.

Našla tujega investitorja

Razvoj zmogljivejše 50-kilovatne naprave je podprl slovaški investitor, ki ima podjetje na Dunaju. »Razvoj je stal nekaj sto tisoč evrov. Iskala sva tudi državna sredstva, a so običajno pogoji taki, da jih lahko pridobijo le giganti, ne pa tudi majhna podjetja,« je opozoril Fričovský. Poleg uplinjevalnika so sami izdelali še hladilnik plinov ter strojno in programsko opremo za uplinjanje elektrarne. Elektrarne komponente so nemške, motor ameriški, generator pa češki. Elektrarno sta prvič pognala avgusta lani. Umeščena je v kontejner površine 15 kvadratnih metrov, v katerem je tudi sušilnica sekancev. »Imamo dva vira toplote. Toplota od motorja je za prodajo, toploto vode iz hladilnika plina pa usmerimo v sušenje sekancev,« je razložil Kežar in dodal, da na ta način prav vsi toploto koristno izrabijo.

Po mnenju Fričovskega je elektrarna za kupce zanimiva

tudi zaradi postavitve na majhni površini: »Najprej so namenjene lesni industriji, ki ima žage in sušilnice, primerne so za daljinsko ogrevanje, industrijo galvanizacije in obdelave kovin, ogrevanje vode v bazenih, pa tudi za kakih osem individualnih hiš, če so med seboj povezane z omrežjem.«

Sekance mešajo tudi z odpadnimi materiali

Dobili so že kupca iz Selške doline, dunajsko podjetje, s katerim sodelujejo, pa jim je priskrbelo kupce v Španiji in na Finskem. »Elektrarna, ki je v Sorici, gre v Kanado, saj hočejo imeti prototip, da ga lahko certificirajo za kanadske trge,« je razložil Fričovský. V kratkem pričakujejo obisk Britancev, Kanadčanov in Rusov, elektrarna pa je v Sorico že privabila tudi Čehe, Poljake, Italijane, Madžare ... »Elektrarne izdelujemo v sklopu našega podjetja. Večino komponent nam bodo izdelala različna podjetja, mi jih bomo samo še sestavili skupaj,« je napovedal Fričovský.

»Verjamem, da smo na pravi poti, da bomo naredili najboljšo napravo na svetu za uporabo lesa za energetske namene,« je prepričan Kežar. Še naprej bodo namreč iskali možnosti, s katerimi bi lahko elektrarno še bolj dodelali. Prav tako že razvijajo tudi druge različice in raziskujejo možnost uporabe sekancev, pomešanih z odpadnimi materiali.

Goodyear povišal prihodke

Kranjski Goodyear Dunlop Sava Tires je lani proizvedel 7,13 milijona pnevmatik.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjska družba Goodyear Dunlop Sava Tires je lani povečala čiste prihodke od prodaje za 1,6 odstotka na 210,44 milijona evrov, medtem ko je dobiček iz poslovanja znašal 5,87 milijona evrov, kar je več kot milijon evrov več kot lani (4,79 milijona evrov). Za 2,8 odstotka je bil večji tudi obseg proizvodnje, ki je znašal 7,13 milijona enot.

»Zadovoljni smo, da smo v preteklem letu v segmentu potniških in tovornih pnevmatik ohranili svoj položaj. Uspelo nam je tudi izkoristiti tržno priložnost rasti povpraševanja po tehnološko dovršenih pnevmatikah višjega cenovnega razreda – na lokalnih trgih smo namreč pri potniških pnevmatikah za platišča večjega premera zabeležili višjo rast v primerjavi s povprečjem na evropskih trgih,« je povedal glavni direktor Matej Zavrl in poudaril, da so lani investirali 11,2 milijona evrov v izboljšanje opreme in tehnologije, v dvajsetih letih, kar so

del mednarodne korporacije Goodyear, pa so za naložbe porabili že več kot 273 milijonov evrov.

Čisti dobiček kranjske družbe je sicer lani znašal 27,54 milijona evrov. Kot so navedli, so namreč iz naslova drugih prihodkov lani vknjižili 27,96 milijona evrov zaračunanega nadomestila za izvedeno slabitev dobrega imena in zemljišč povezani družbi Goodyear Dunlop Tires Operations S. A. Na čisti dobiček so vplivali tudi amortizacija dobrega imena v višini 4,02 milijona evrov in odloženi davki v višini 6,29 milijona evrov.

Na svetovnem trgu pnevmatik za nadomestno vgradnjo je rast največja v segmentu vrhunskih izdelkov. »Verjamem, da bomo s svojo široko paleto pnevmatik petih blagovnih znamk, vključno z bogato ponudbo v omenjenem rastočem segmentu večjih pnevmatik, zmogli izvajati svojo dolgoročno strategijo rasti in ohranjati vrednost svojih blagovnih znamk ter storitev,« je optimističen Zavrl.

Sodišče zavrnilo pritožbo

Višje sodišče je zavrnilo pritožbo prevzemnika Adrie Airways.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Višje sodišče v Ljubljani je pred časom zavrnilo drugo pritožbo nemške družbe AA International Aviation Holding v postopku sodnega preizkusa denarne odpravnine, ki ga je Vseslovensko združenje malih delničarjev (VZMD) sprožilo leta 2016 zaradi iztisnitve 481 malih delničarjev Adrie Airways. Ob prevzemu letalskega prevoznika je namreč kupec ponudil 0,15 evra denarne odpravnine na delnico, kar se je malim delničarjem zdelo neopravičljivo. Kot pravijo v VZMD, že dalj časa opozarjajo, da »novi nemški lastnik z nenehnimi pritožbami – v katerih niti ne

poskuša opravičevati absolutno prenizke denarne odpravnine v višini 0,15 evra na delnico – in drugimi pravnimi manevri očitno zavlačuje sodne postopke ter se z vsemi sredstvi skuša izogniti odgovornosti do razlaščenih/iztisnitvenih delničarjev oz. plačilu denarne odpravnine, ki bi odražala dejansko vrednost odvzetih delnic in družbe Adria Airways, d. d.« Razsodba AA International Aviation Holdingu, sicer odvisni družbi luksemburškega sklada 4K Invest, nalaga tudi plačilo stroškov poravnalnega odbora v višini pet tisoč evrov, po mnenju VZMD pa se je z razsodbo ustavil tudi »vrtljak pritožb«, ki jih je vlagala družba.

Desno so sekanci manjših in večjih kosov ter žagovina, ki jih v Sorici uspešno uplinjajo, levo pa sekanci, kakršne potrebuje večina drugih naprav.

»Videl sem številne tuje elektrarne in podjetja, ki so ogromno sredstev potrošila za razvoj, pa jim ni uspelo priti do takšnega procesa uplinjanja, da sekanci ne potrebujejo posebne priprave. Pri Marjanu pa je to delovalo. Pri drugih elektrarnah na trgu je treba sekance najprej zmlati na pravilne koščke, jih presejati, odstraniti prah in posušiti do 10-odstotne vlažnosti. V našem primeru pa sekance samo zmeljemo, nekaj časa se sušijo na zraku, da vlaga pade na 25–30 odstotkov, nato pa po dovodu v sušilnik vlago znižamo za dodatnih pet do sedem odstotkov. V uplinjevalnik tako pridejo

Plin nato uporabijo za delovanje plinskega motorja, ki poganja generator.

Sekanci brez obdelave

Kežar je o pridobivanju energije iz lesa s pomočjo uplinjanja začel razmišljati pred dobrim desetletjem: »Tedaj sem bil še predsednik agrarne skupnosti in mi je bilo škoda, da v gozdu ostane toliko lesa.« Ključno se mu je zdelo, da v uporabo spravi tudi veje in slabši les, ki ga po mletju v sekance ni treba več posebej obdelovati. »Dosegl sem naredil že več kot deset poizkusnih peči. Uplinjevalnik se mi ne zdi nobena posebna znanost, samo prav je treba

Vabilo k oddaji zavezujočih ponudb za nakup nepremičnin

- zemljišča v industrijski coni **Naklo** v skupni velikosti **več kot 50.000 m²**
 - zemljišča in skladišča v poslovno industrijski coni **Hudinja Celje** v skupni velikosti **več kot 90.000 m²**
- Vabilo v celotnem obsegu je objavljeno na spletni strani

www.merkurnepremicnine.si

Tudi redarji na kolesih

SIMON ŠUBIC

Kranj – Medobčinski inšpektorat in redarstvo Kranj (MIK) je letos prvič sodeloval pri opravljanju kolesarskega izpita učencev, saj sta njihova redarja sodelovala pri praktičnem delu na OŠ Matije Čopa v Kranju. Redarja sta skupaj s policistom preverila kolesarsko opremo in ustreznost kolesa in sodelovala pri praktičnem delu kolesarskega izpita, so sporočili iz MIK.

»Po navedbah Agencije za varnost prometa je prav kolesarski izpit prvi izpit, ki ga lahko opravi otrok, je prvi pravi dokument, ki otroku daje določeno samostojnost, pravico, da gre sam na cesto, ter hkrati odgovornost za varno sodelovanje v prometu. Zato je za otroka na

njegovi poti razvoja izredno pomemben. V MIK se na različne načine – in tudi s tovrstnim sodelovanjem – trudimo, da bi nas okolica, v kateri delujemo in vzdržujemo javni red, čim boljše, predvsem pa pozitivno sprejela, zato delujemo predvsem v izobraževalnem smislu«, je povedal Mitja Herak, vodja MIK.

Kranjski redarji sicer od tega meseca predvsem na t. i. peščevih in kolesarskih površinah svoje naloge opravljajo tudi na dveh kolesih, ki po Herakovih besedah omogočata boljše mobilnost redarjev, dostopnost in komunikacijo z meščani ter hitrejše odzivanje na prometnovarnostno problematiko, na ta način pa v redarstvu dokazujejo tudi svojo trajnostno naravnost.

Je iskala nekoga ali nekaj?

SIMON ŠUBIC

Poljane – V Poljanah nad Škofjo Loko je v torek dopoldne neznana ženska vstopila v stanovanjsko hišo, ko pa jo je zalotil lastnik, se je izgovorila, da nekoga išče. Ženska, ki naj si ne bi ničesar prilastila, je bila svetlih las in močnejše postave, s kraja pa se je odpeljala z osebnim avtomobilom srebrne barve.

Policija na podlagi ugotovljenih okoliščin ugotavlja, da bi lahko tudi tokrat šlo za poskus drzne tatvine iz stanovanjskega objekta, ki jih je v zadnjem času veliko, vse pogostejše pa jih opravljajo prav ženske storilke. Pri

drznih tatvinah storilci sicer izkoriščajo predvsem dejstvo, da lastniki – za žrtve si najraje izberejo starejše prebivalce manjših vasi – ne zaklepajo vhodnih vrat. »Prisotnost lastnikov storilcev ne moti preveč, če pa jih ti zalotijo, se izgovorijo, da nekoga iščejo, da so se izgubili, da so zašli, prosijo za vodo, uporabo stranišča ipd. Kraj potem hitro zapustijo. Storilci iščejo predvsem denar, zlatino in nakit,« je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj, ki zato svetuje dosledno zaklepanje vrat, o sumljivem dejanju ali osebi pa takoj obvestite policijo na interventno številko 113.

Vse več vlomov v vozila

Kranj – Gorenjski policisti ugotavljajo, da se je v zadnjem času povečalo število vlomov v avtomobile. Če so jih namreč v prvih štirih mesecih obravnavali le po nekaj na mesec, se je maja število vlomov v vozila močno povečalo, tudi ta mesec pa so že obravnavali tri. Vlomi so bili razpršeni po vsej Gorenjski, najpogostejše so storilci vlamljali z razbitjem stekel, najraje pa so ukradli denar oziroma denarnice, orodje in uporabne prenosne naprave, so pojasnili na Policijski upravi Kranj, kjer svetujejo, da v vozilih – tudi v prtljažniku ne – ne puščate vrednih predmetov, še posebej pa ne na vidnih mestih.

Z Vogla so ga odpeljali s helikopterjem

Vogel – V torek dopoldne se je pod kočjo Vektor na Voglu pri padcu poškodoval planinec. Posredovali so bohinjski gorski reševalci ter dežurna ekipa Helikopterske nujne medicinske pomoči na Brniku, ki so ponesrečenca s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v ljubljanski klinični center.

Bila je granata, ne steklenica

Na dnu Blejskega jezera so približno pet metrov od obale našli topovsko granato, za katero nihče ne ve, kako se je tam znašla. V torek zjutraj so jo varno odstranili.

SIMON ŠUBIC

Bled – V torek zgodaj zjutraj so z dna Blejskega jezera odstranili topovsko granato iz prve svetovne vojne. Na globini okoli treh metrov jo je približno pet metrov od obale blizu regatnega centra v Mali Zaki našel ljubiteljski potapljač Rok Humerca z Jesenic. »Granato sva v soboto našla s prijateljem med potopom. Na površju dna je bila videti kot steklenica, šele ob bližnjem pregledu se je videlo, da je iz kovine. Zato sva jo poslikala in obvestila policijo,« je razložil.

»Najditelj je postopal na edini pravi način: poslikal je najdeno sredstvo in obvestil policijo,« je povedal vodja torkove intervencije Igor Boh iz državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (NUS), ki je v okviru Uprave RS za zaščito in reševanje pristojna za odstranitev vseh

najdenih ubojnih sredstev, ki izvirajo iz vojnega delovanja. Čeprav je bila granata najdena že v soboto, so z njeno odstranitvijo raje počakali do torkovega jutra. »Glede na to, da je bila najdba konec tedna, ko je bilo na Bledu polno turistov, in da sredstvo v vodi neposredno ni nikogar ogrozilo, smo se odločili, da z njeno odstranitvijo počakamo do današnjega jutra, da nismo motili vsakdanjega utripa Bleda. Smo pa na podlagi narejene fotografije iz baze podatkov že takoj pridobili ustrezne informacije in danes se je tudi potrdilo, da je najdeno sredstvo prav tisto, ki smo ga pričakovali – francoska topovska šrapnel granata, ki izvira iz prve svetovne vojne,« je razložil Boh. Najdena granata je bila nepoškodovana in varna za prevoz, zato so jo pripadniki državne enote za NUS odpeljali v začasno skladišče, kjer bo do

Najdena topovska granata v Blejskem jezuru izvira iz prve svetovne vojne. / Foto: Simon Šubic

jeseni počakala na naslednje obdobje uničenja na posebnem poligonu.

Granato verjetno nekdo odvrge

Nihče ne ve natančno, kako se je granata sploh znašla v Blejskem jezuru, saj tu med prvo svetovno vojno ni bilo bojišča. Kot domnevajo, jo je najverjetneje nekdo našel na območju bližnje Soške fronte in jo odnesel s seboj, ko pa ga je najdba zaskrbel, jo je odvrge v jezero. »Iz zgodovinskih virov je sicer znano, da so bile ravno v regatnem centru na Bledu konec prve svetovne vojne precejšnje količine teh sredstev odvržene v jezero, vendar so te zdaj zakopane globoko v mulju in ne predstavljajo nevarnosti za kopalce. Najdena granata pa zagotovo ni iz te kvote,« je povedal Boh.

Po statistiki zadnjih petnajst let v Sloveniji vsak dan

najdejo več kot sedemnajst kosov neeksploziviranih ubojnih sredstev, skupna dnevna teža odstranjenih sredstev pa je 24 kilogramov. Največ najdenih ubojnih sredstev izvira iz prve svetovne vojne, zelo veliko jih je iz druge vojne, nekaj malega pa tudi iz osamosvojitvene vojne leta 1991. »Neeksplozivirana ubojna sredstva lahko najdemo v gorskem svetu, morju, v rekah, jezerih na celotnem ozemlju Slovenije, zato še vedno obstoji velika možnost, da občani naletijo nanje. Zato apeliramo na občane, da naj v primeru najdbe postopajo na način, kot je to storil najditelj na Bledu, torej da obvestijo policijo ali upravo za zaščito in reševanje, da sredstvo varno odstranimo. Teh sredstev naj se ne dotikajo, jih ne premikajo, kaj šele odvažajo domov, kot se je na primer zgodilo lani v vsem znanem primeru,« je svetoval Boh.

Vodja inetrvencije Igor Boh z uprave za zaščito in reševanje / Foto: Simon Šubic

Dvanajsti dan prometne varnosti

Pred Mercatorjem na Primskovem v Kranju je ta teden že dvanajstič potekal prometnovarnostni dan.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Pred Mercator centrom Primskovo je v torek potekal tradicionalni Prometnovarnostni dan v Kranju, ki ga je v sodelovanju z drugimi organizacijami organiziral Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Kranj. Preventivna prireditve je bila kot običajno v prvi vrsti namenjena malčkom in šolarjev iz kranjskih vrtcev in šol, ki so se tudi letos množično odzvali vabilu, saj si je predstavitev različnih interventnih služb kljub vročemu vremenu ogledalo okoli 600 otrok. Dobrodošli pa so bili seveda tudi vsi drugi obiskovalci.

Tudi na letošnji preventivni prireditvi, ki so jo

organizirali že dvanajstič, je bila osrednja tema varnost kolesarjev in pešcev ter varnost v prometu na splošno. Obiskovalcem so prikazali delovanje in opremo vseh služb, ki aktivno pomagajo ali pri urejanju prometa ali pri reševanju v prometnih nesrečah, torej od policije do gasilcev in reševalcev. Policisti so tako predstavili policijsko opremo in vozila ter kako ukrepajo v prometni nesreči, podobno predstavitve so imeli tudi kranjski poklicni gasilci in reševalci iz službe Nujne medicinske pomoči Kranj. Veliko zanimanja so med otroki poželi tudi prevračalnik, simulator vožnje motorja A-kategorije in otroški poligon v organizaciji kranjske poslovne

Med najbolj obleganimi simulatorji je bil zagotovo prevračalnik. / Foto: Simon Šubic

enote Avto-moto zveze Slovenije. Ekipa Rdečega križa je predstavljala postopke uporabe defibrilatorjev

in oživljanja, na ogled so bili starodobni motorji, predstavilo se je tudi kranjsko medobčinsko redarstvo ...

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Že deset tatvin električnega pastirja

Kovor – Policisti so ta teden v Kovorju znova obravnavali tatvino električnega pastirja. Teh so v zadnjem letu dni obravnavali kar deset. Tatovi so poleg električnega pastirja večkrat vzeli tudi akumulator.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

O Galu, ki ne sliši

Anja Žaberl iz Železnikov je izdala slikanico o zajčku Galu, ki ne sliši, bralec pa z njegovo pomočjo spozna prve besede v slovenskem znakovnem jeziku. Glavnega junaka je poimenovala po svojem močno naglušnem sinu, ki jo je popeljal v svet kretenj. Bil je velik izziv, a kot pravi danes, gluhoti in naglušnosti nista bav bav, prav tako ne znakovni jezik. Zgodba o malem zajčku in osemletnem dečku, ki je pravi borec ...

ANA ŠUBIC

»Ko ti povejo, da je tvoj otrok naglušen, se svet za trenutek ustavi. Poraja se nešteto vprašanj: Zakaj? Kaj to pomeni? Kako bo stekla komunikacija? Priznam, bilo je težko. Veliko padcev, a vedno več uspehov. Danes lahko rečem, da gluhoti in naglušnosti nista bav bav, še manj slovenski znakovni jezik. A priznam, bil je velik izziv,« v uvodu svoje slikanice, ene prvih, ki je prilagojena v slovenski znakovni jezik, piše Anja Žaberl, mamica osemletnega Gala iz Železnikov.

Njen sin je močno naglušen, kot je pojasnila Anja, je to posledica zapletov pri porodu, po katerem je njegovo življenje nekaj časa celo viselo na nitki. Kasneje so zdravniki napovedali, da ne bo nikoli hodil, kaj šele vozil kolo, se spominja Anja, ki pa se s tem kar ni želela sprijazniti.

Zaradi omejenosti terapij, ki pripadajo otrokom s hibo, se že od vsega začetka vsakodnevno trudi za sinov napredek. »Čas je trenutno najin največji sovražnik. Iz Ljubljane, kjer sem zaposlena, Gal pa obiskuje drugi razred Zavoda za gluhe in naglušne, se vračava šele okoli pol šestih popoldne, a vseeno vsak dan približno tri ure vadiva tudi doma. Posvečava se šolskim obveznostim, branju, pisanju, telovadiva za ravnotežje. Materiale za njino domače delo običajno pripravim en večer prej,« je Anja opisala naporen vsakdan. A njun trud in vztrajnost nista (bila) zaman. Gal se danes sporazumeva, hodi, kolesari, smuča, rola, rad ima igre z žogo ... »Telovadbi sva se res veliko posvečala. Gal ima sicer določene težave pri ravnotežju, ki so povezane s sluhom, ampak jih kar dobro premostiva. Verjetno je k njegovemu

napredku pripomoglo tudi to, da sem ga vključevala v običajno okolje. Vse do zadnjega leta pred šolo je obiskoval javni vrtec,« je razložila. Danes jima največji izziv predstavlja komunikacija, saj Gal z izjemo nekaj osnovnih besed ne govori.

Prve besede v kretnjah

Na težavo pa je Anja nalezela že, ko se je njen sin, tedaj malček, srečal s prvimi besedami, ki jih otrok spozna v domačem okolju. Želela si je, da bi mu jih lahko približala ob slikanici, a tedaj ni bilo nobene prilagojene v slovenski znakovni jezik. Odločila se je, da jo bo, ko bo Gal malce starejši, ustvarila sama in tako je pred kratkim v samozaložbi izdala slikanico Zajček Gal, Prve besede v slovenskem znakovnem jeziku. Mali zajček ne sliši, saj ima poškodovano uho. Ker ne more povedati, kaj si želi, je žalosten, nato pa se začne sporazumevati s pomočjo kretenj. Ob slikanici spoznamo zajčkovo družino, druge živali, vse prostore v njegovem domu, bralca popelje tudi na vrt in igrišče, kamor običajno zahajajo otroci ... Bralec spozna najosnovnejše besede v znakovnem jeziku, saj so posamezni elementi narisani tudi v kretnji. »Risbe kretenj so opremljene s ponazorili, ki pokažejo, kako se posamezna izvede, saj je pri tem velik poudarek na mimiki obraza in gibanju

Anjo je v svet znakovnega jezika popeljal močno naglušni sin Gal. / Foto: osebnih arhiv

telesa,« je pojasnila Anja in dodala, da je bilo potrebnega veliko usklajevanja z ilustratorko Nino Drol, ki je imela pred seboj težko nalogo. Očitno jima je dobro uspelo, saj je Gal, ki je več znakovnega jezika, slikanico dobil v roke, še preden so jo dali natisniti, pa ni imel pripomb. »Vsekakor moram omeniti tudi medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Auris iz Kranja, saj je slikanica izšla tudi ob njihovi pomoči in podpori,« je dejala Anja in pristavila, da so člani društva že dolgo kot njena druga družina in so ji pomagali skozi marsikateri izziv, ki ga ji je prinesla sinova naglušnost. Prav tako ji vseskozi stojita ob strani starša, brez katerih ji, meni Anja, ne bi uspelo. Hvaležna je tudi številnim sponzorjem, večinoma

podjetjem iz lokalnega okolja, ki so finančno podprli izdajo slikanice.

S slikanico nad tabuje

Z njo bi rada pripomogla k večji socializaciji otrok, kot je njen Gal, hkrati pa pomagala staršem, ki so se znašli na njenem mestu, da bi komunikacija čim prej stekla in pospešila nadaljnji razvoj njihovih otrok. »Slikanica je sicer namenjena vsem – ne le otrokom, ki slabo oz. sploh ne slišijo. Predvsem je namenjena otrokom, ki za komunikacijo uporabljajo slovenski znakovni jezik, prav tako pa tudi vsem drugim, ki so tako ali drugače povezani z gluhoti in našim znakovnim jezikom,« je poudarila Anja. Upa tudi, da bo pripomogla k temu, da bi bili gluhi in naglušni otroci, ki

za komunikacijo uporabljajo znakovni jezik, (bolj) sprejeti v družbo. Da bi njihov jezik razumeli tudi slišiči. »Gal je najbolj vesel, ko ga nekdo razume. Takrat kar zažari. Žal je takih posameznikov zelo malo. Je pa še vedno tabu, da nekdo slabo sliši, da ne govori. Nekateri se kar obrnejo stran, so pa tudi taki, ki pokažejo zanimanje, želijo izvedeti, kaj jim hoče Gal povedati, in se tudi sami naučijo kakšne kretnje. Zelo je odvisno od staršev, kako otroku to predstavijo, se pa zgodi tudi, da ga včasih kakšen celo potegne stran. Želim si, da bi se ob slikanici čim več ljudi naučilo nekaj osnovnih kretenj, saj bi se tako otroci, kot je Gal, lažje vključevali v lokalno okolje, in da bi bili bolj potrpežljivi do njih.« Tudi zato upa, da njena prva slikanica v znakovnem jeziku ni zadnja ...

Anja Žaberl s slikanico Zajček Gal, eno prvih, ki je prilagojena v slovenski znakovni jezik. / Foto: Andrej Tarfila

Pogovor

Dr. Nika Leben, letošnja prejemnica Steletove nagrade za življenjsko delo ... **Stran 18**

Zgodbe

Brigita Skela Savič je odstopila z mesta dekanje. Razlog: diagnoza izgorelosti. **Stran 19**

MultiKulti

Mladi zdravniki se oktobra letos za tri mesece odpravljajo na Madagaskar. **Stran 20**

Od petka do petka

Predsednik republike Borut Pahor je v predsedniški palači pripravil sprejem ob 30. obletnici ustanovitve Odbora za varstvo človekovih pravic. / Foto: Daniel Novakovič (STA)

Računsko sodišče je ugotovilo, da poslovanje Slovenskih železnic na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini ni bilo učinkovito. / Foto: Gorazd Kavčič

Ljubljanski župan Zoran Janković je v primeru Stožice obdolžen zlorabe položaja in goljufije. / Foto: arhiv GG

Odbor več en navdih

Ob 30. obletnici ustanovitve Odbora za varstvo človekovih pravic je predsednik republike Borut Pahor pozval, naj bo odbor več en navdih za medsebojno spoštovanje, zaupanje in sodelovanje.

SIMON ŠUBIC

Med povabljenimi ni bilo Bavčarja

Predsednik republike Borut Pahor je na sredinem sprejemu ob 30. obletnici ustanovitve Odbora za varstvo človekovih pravic v predsedniški palači pozval k enotnosti in medsebojnemu sodelovanju, kakršnemu smo bili priča tudi ob izbruhu afere JBTZ leta 1988. »Enotni obstanemo, razdeljeni pa propademo,« je poudaril. Kot je dodal, je odbor, ki je nastal po aretaciji Janeza Janše, združil različno misleče Slovence v boju za človekove pravice, in pozval, naj bo odbor »več en navdih narodu in državi ter državljanom za medsebojno spoštovanje, spoštovanje različnosti, potrebno zaupanje in sodelovanje«. Pahorja tudi skrbi, ker se Slovenci ne prepiramo več zgolj o tem, kaj se je zgodilo med drugo svetovno vojno in po njej, temveč tudi o tem, kaj se je zgodilo pred osamosvojitvijo in med njo, saj to dodatno prispeva k temu, da se mladi ljudje presenetljivo malo učijo in pogovarjajo o tem obdobju. Članom odbora se je predsednik ob tej priložnosti zahvalil za nenadomestljiv prispevek k demokraciji in samostojni državi. Slavnostni govornik,

član takratnega kolegija odbora za varstvo človekovih pravic Igor Omerza je tudi poudaril, da je odbor združeval različne oporečniške asociacije in posameznike, ki pa so kljub različnim pogledom lahko sodelovali skupaj, kar se mu zdi pomemben zgodovinski zgled tudi za današnjo parlamentarno demokracijo. Sprejema se sicer ni udeležil predsednik odbora Igor Bavčar, saj ga Pahor ni povabil, ker prestaja zaporno kazen, po razlagi Pahorjevega kabineta pa bi zato njegova udeležba nanela na zelo deljene odzive. Nekateri člani odbora se s predsednikovo odločitvijo niso strinjali in se sprejema tako med drugim ni bilo zakoncev Spomenke in Tineta Hribarja, Dušana Kebra, Janca Janše, Ivana Borštnerja in Francija Zavrla.

Neučinkovito poslovanje Slovenskih železnic

Računsko sodišče je ugotovilo, da poslovanje Slovenskih železnic (SŽ) na področju medsebojnega poslovanja družb v skupini v letih 2013 in 2014 ni bilo učinkovito, saj SŽ med drugim niso zagotavljale ekonomičnosti in konkurenčnosti, niti niso vzpostavile ustreznega sistema notranjega nadzora. SŽ in odvisni

družbi Potniški promet in Infrastruktura so med drugim posle v skupni vrednosti skoraj 36,8 milijona evrov znotraj skupine sklepale brez izvedbe postopkov javnega naročanja, pri čemer so se neutemeljeno sklicevale na izjeme od uporabe pravih postopkov javnega naročanja, je v reviziji ugotovilo Računsko sodišče. Medsebojnih poslov niso dogovorili v pisni obliki ali pa so pisno obliko zagotovili po tem, ko je obligacijsko razmerje že nastalo, pri sklepanju medsebojnih poslov z odvisnimi družbami v skupini pa v pogodbe tudi niso vključili protikorupcijske klavzule. Generalni direktor SŽ Dušan Mes je v odzivu zatrdil, da spoštujejo zakonodajo (tudi pri spornih 36,8 milijona evrov naročil) in da bodo spoštovali tudi priporočila sodišča, če ne bodo negativno vplivala na poslovanje. Nekatera priporočila so že upoštevali, za večino pa je potrebna sprememba zakonodaje, je pojasnil.

Vložili obtožnico zaradi Stožice

Kriminalisti Nacionalnega preiskovalnega urada in specializirani tožilci so šest let po hišnih preiskavah vložili obtožnico v primeru Stožice. Obtoženih naj bi bilo devet oseb, med

njimi tudi ljubljanski župan Zoran Janković, nekdanji obrambni minister Roman Jakič ter nekdanja direktorja Grepa in Ljubljanskih parkirišč in tržnice Zlatko Sraka in Samo Lozej. Obdolženim očitajo storitev kaznivih dejanj goljufije, preslepitve pri pridobitvi posojila, ponareditve poslovnih listin in zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, je poročal POP TV. Janković je v prvem odzivu dejal, da javni del Stožic stoji, zasebnemu podjetju, ki je šlo v stečaj, pa da je »očitno zelo dobro pomagal, da je šlo v stečaj«. Poudaril je še, da je sodišče edino tisto, ki da vedno možnost, da dokažeš nedolžnost. Jankovićev odvetnik Janez Koščak pa je dejal, da tožilstvo v primeru Stožice išče dlako v jajcu. Koščak je razkril, da je Janković obdolžen dveh kaznivih dejanj – zlorabe položaja s podpisom dogovora za pridobitev kredita Grepu in goljufije na račun evropske skupnosti zaradi sredstev, ki jih je Evropski sklad za regionalni razvoj namenil projektu Stožice. Po odvetnikovih besedah je prvi očitke nenavaden, ker naj bi bila protipravna premoženjska korist, ki jo je pridobil Grep, kredit. Podobno je z očitkom o goljufiji, saj so bila vsa evropska sredstva, namenjena gradnji stadiona, namensko porabljena.

Slovinci v zamejstvu (615)

Kultura, vezivo naroda

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Kultura je najtrdnješe vezivo vsakega naroda, tudi slovenskega. Hvalevreden je vsak obisk slovenskih kulturnih skupin iz sosednjih držav in izseljenstva v domovini matičnega naroda, ko lahko občudujemo, s kakšno vnemo in zanosom negujejo rojaki svoj (naš) jezik, kulturo, narodni ponos. Enako drži za obiske in nastope kulturnih skupin in posameznikov iz Slovenije na tujem, kjer jih čakajo rojaki odprtih rok in src ...

Veseli nas, da so gostovanja naših kulturnikov pri Slovencih na tujem vse pogostejša. Tokrat omenjam dve. Najprej potovanje predstavnikov kulturnih društev in ustvarjalcev iz občine Medvode po Koroški, ki ga je v počastitev Aljaževega

praznika izvrstno načrtoval in izpeljal predsednik Občinske kulturne zveze Medvode Janez Meglič s sodelavci. Na zadnji postaji koroške poti v Borovljah so se medvoški kulturniki in predstavniki Slovenskega prosvetnega društva Borovlje dogovorili za sodelovanje in slovenske kulturne ustvarjalce iz

Borovelj prihodnje leto povabili v Medvode. Med rojake v Kanalski dolini v Italiji in na Koroškem pa je pretekli teden vodila pot tudi pevke in pevce mešanega pevskega zbora Peter Lipar, ki deluje pri Društvu upokojencev Kranj. Postaje njihove »zamejske« rajže so bile Višarje, Ukve in Ovčja vas v Kanalski

Predstavniki kulturnih društev iz občine Medvode in Slovenskega prosvetnega društva Borovlje

Jure Prešeren, lastnik gostišča na Višarjah, nam je pretekli teden povedal, da je v 97. letu starosti umrl njegov stari oče Simon Prešeren, trgovec in zavedni Slovenec iz Trbiža. Gotovo se ga še kdo spomni, saj smo bili v »starih« časih Gorenjci pogosti obiskovalci njegove trgovine. In še vedrejša vest. Jutri in v nedeljo se bo ob 13.30 (jutri) in ob 11. uri (nedelja) v gostišču Mohorič v Rikarji vasi / Rueckersdorfu v Podjuni začelo tekmovanje harmonikarjev za Pokal Rutar. Nastopili bodo tudi nekateri znani ansambli iz Slovenije.

dolini ter Bistrica na Zilji na Koroškem. Pesmi, ki so jih pevke in pevci iz Kranja zapeli pri Juretu Prešernu in v Marijini cerkvi na Višarjah, v cerkvi v Ovčji vasi, kjer je pokopan župnik Jurij Prešeren, brat pesnika dr. Franceca Prešerna, v Ukvah in seveda pri cerkvi nad vasjo in nato pri Drumlovih v Bistrici na Zilji, so legle na dušo

ne le poslušalcem, ki jim slovenščina ni tuja, ampak tudi drugače govorečim. Slovenska pesem in beseda imata svojo moč! Obisk Drumlovih na Stari pošti in srečanje s Pepco in Ludvikom je tudi življenje v preteklosti in sedanjost ter prihodnost Ziljske doline in njenih ljudi, med katerimi še vztrajajo Slovenci.

Osebe in transosebe

Nekoč je bil vojak Bradley Manning in ta je postal eden prvih in najbolj znamenitih »žvižgačev«. Pristal je v zaporu, tam pa se je odločil spremeniti spol in odtlej je – Chelsea Manning, ista in vendar druga oseba ...

MIHA NAGLIČ

Bradley je Chelsea

Obudimo najprej spomin na njegov izvorni greh. »Vojak Bradley Manning je delal kot obveščevalec v Iraku, ko je leta 2010 snel okrog 700.000 zaupnih depeš State Departmenta in Pentagona z vojaških računalnikov in jih predal spletni strani WikiLeaks v objavo. Leta 2013 so ga obsodili na 35 let zaporu in kmalu zatem je Bradley sporočil, da je odslej Chelsea, in po uspešni tožbi je septembra 2014 v zaporu začel hormonsko terapijo za spremembo spola ...« Predsednik Obama jo je po sedmih letih zaporu pomilostil, zdaj se ukvarja z zagovorništvom LGBT (lezbijke, geji, biseksualne in transspolne osebe) in manjšin v tehnologiji, postala je tudi kandidatka demokratov za senatorko v državi Maryland. Nedavno se je udeležila mednarodne poslovne konference C2 v Montréalu. Tema: transformativni trki (Transformative collisions). Preberimo si nekaj njenih udarnih izjav. Se je svet od 2010 kaj spremenil? Chelsea: »Svet, za katerega sem se leta 2010 bala, da bo obstajal, se je v moji odsotnosti uresničil pospešeno: nasilnost in resnično avtoritarna policijska sila, ki

jo imamo v ZDA, in to, kako je to postalo normalno, me spominja na vojaško operacijo. Te iste vojaške taktike zdaj uporabljamo na naših ulicah.« Zavzema se za več etike v IKT (informacijsko-komunikacijski tehnologiji). »Država ni edina, ki lahko uporablja orodja nadzora. Tudi podjetja lahko uporabljajo škodljivo programsko opremo, da vas lahko izsledijo. Ena izmed dodatnih zaščitnih ovir je fizična odstranitev vaše naprave iz mobilnega omrežja. Gre za fizično plast zaščite, poleg šifriranja.« Slabost IKT-naprav je v tem, da so »ranljive, saj so vedno iskrene«. Vprašanje etike ni nekaj, »kar bi moralo ostati v laboratorijih Microsofta, celotna družba mora postavljati tovrstna vprašanja.« In mi vsi bi morali v teh prizadevanjih sodelovati. »Ljudje vedo, kaj je napačno. Posebno na področju tehnologije. Sama želim spomniti ljudi, da smo sokrivci. Mi, ki smo tehnologi, igramo pomembno vlogo in imamo besedo pri tem. Želim opomniti posameznike, da pri tem igrajo vlogo. Sem optimistična in napredujemo.« In kdo naj bi ustvaril ta etični kodeks za IKT-technologie. »Ne pravim, da bi to moral biti mednarodni odbor za etiko. Predlagam, da se ustvari ad hoc razumevanje na

širši, mednarodni ravni, ki bo upoštevalo različne kulture in ne bo nujno imelo strukture ... Menim, da bi tehnologi z etičnim kodeksom morali prestat etični preizkus: kakšne so posledice tega sistema, kako bo to vplivalo na ljudi, kako se lahko zlorabi? Če si osredotočen samo na tehnološke specifikacije in možnosti izvedbe, obstaja možnost, da izdeluješ toksičen izdelek z zmožnostjo pohabljanja.« Kako se v teh zadevah znajde sama? »Marginalni položaj iz tebe napravi boljšo osebo za razumevanje, kako se izvaja aktivizem. Veš, kako je videti tisto boljše. In veš, kaj si želiš. Če teh izkušenj nimaš, so tvoje perspektive omadeževane s pomankanjem lastnega izkustva.« In njen pogled na pomankljivi posluh za »transvprašanja« v skupnosti LGBT. »S stališča transperspektive so istospolne poroke zelo nišno vprašanje, saj dejansko ne naslavljajo vprašanj o nesorazmerni zastopanosti transoseb v zaporih, o nesorazmerno velikem številu brezdomnih transoseb ali pa o slabšem dostopu do zdravstvene oskrbe. Menim, da bo osredotočanje na ta sistemski vprašanja dejansko vplivalo na različne skupine manjšin in nezadovoljne skupine v družbi, ne samo transosebe.« (Vir: MMC

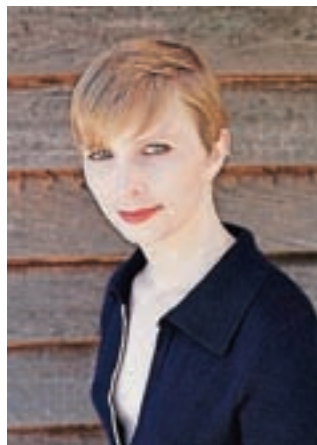
RTV SLO) Ja, še dobro, da je vojak Bradley postal »transoseba« Chelsea.

Irski tiha revolucija

»Vidimo kulminacijo tihe revolucije, ki se je na Irskem dogajala v zadnjih desetletjih.« Tako je irski premier Leo Varadkar, ki je tudi prvi odkrito homoseksualni premier na Irskem, komentiral izid referenduma, na katerem so irski volivci 25. maja z veliko večino in visoko udeležbo podprli odpravo prepovedi splava.

Sprevrženi agenti

»Agenti so kot katoliški duhovniki. Če so dobri, jih ima cela skupnost rada. Če so slabi, pa je tako hudo, da slabše ne more biti. Agent lahko posili svojo stranjo, ampak mu mora ta vseeno plačati, ker ji je priskrbel vlogo v seriji. Tipu, ki me je zlorabljal, moram poslati ček vsakič, ko dobim delo. Tip te lahko spolno zlorabi in te potem toži, ker mu nisi plačal.« To je povedal Terry Crews (1968), nekdanji zvezdnik NFL-a, ki je prestopil v igralske vrste, v zadnjih mesecih pa je postal eden od glasnejših podpornikov gibanja #MeToo. Oktobra lani je razkril, da je bil tudi sam žrtev spolne zlorabe, storilec pa je bil njegov agent.

Leta 2012 je bil še vojak Bradley Manning. Leta 2017 pa je ista oseba že državljanka Chelsea Manning. / Foto: Wikipedija

Leo Varadkar (drugi z leve), ko je bil še irski minister za zdravstvo, ob odprtju nove urgence v Connolly Hospital, Blanchardstown, julija 2014. / Foto: Wikipedija

Terry Crews (1968), nekdanji igralec ameriškega nogometa (NFL), ki je postal filmski igralec in aktivist gibanja MeToo.

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (19)

»Filmski podjetnik« v Kranju

DDR. DAMIR GLOBOČNIK

GORENJSKI MUZEJ

Kabinet slovenske fotografije v Gorenjskem muzeju je prva javna fotografska zbirka v Sloveniji. Ustanovljen je bil 28. novembra 1970. Pobudnik in dolgotrni sodelavec Kabineta je bil fotograf in publicist Marko Aljančič (1933–2007). Kabinet hrani fotografije slovenskih fotografov, med drugim več kot sto fotografij kranjskega fotografa Janeza Marenčiča (1914–2007), ki so nastajale od konca tridesetih let preteklega stoletja do začetka 21. stoletja.

Uveljavljanje fotografije kot poklicne in umetniške dejavnosti so spremljali dinamični dogodki. Ena najbolj nenavadnih peripetij se posredno navezuje na poklicnega fotografa in filmskega pionirja Veličana Beštra (1891–1938), ki je bil po

rodu iz Železnikov, po prvi svetovni vojni pa je imel v Ljubljani uspešen fotografski atelje. Leta 1922 je ustanovil filmski atelje. Prvi krajši dokumentarni film je posnel na smučarski tekmi za prvenstvo Jugoslavije v Plnici 26. februarja 1922, sledilo je še nekaj filmov, od katerih jih je pet ohranjenih v Slovenskem filmskem

arhivu. Med njimi je tudi 5 minut in 49 sekund dolg film, ki prikazuje Kranj.

Beštrov zglede je vzpodbudil nekdanjega fotografskega pomočnika Ivana Simončiča, da se je začel izdajati za filmskega snemalca. Časniki so poročali, da so oktobra 1932 v Ljubljani aretirali predrzlega »filmskega podjetnika«, 26-letnega Simončiča, ki je

v Kranju, Novem mestu, Dolenjskih Toplicah in Straži prigljal okrog tri tisoč dinarjev. Tudi na ljubljanskem velesjemu je deloval s pretvezo, da pobira fotografska naročila za tvrdko Veličana Beštra (Fotoatelj Ilirija film).

V Kranju je Simončičevo delovanje potekalo takole: obiskal je vse trgovine, hotele in gostilne ter povedal, da prihaja iz Ljubljane, kjer je bil prav tedaj na ogled zvočni film Bela Ljubljana. Ker je po snemanju ostalo še osemsto metrov neporabljene filma, bo ta film posvečen Gorenjski, predvsem Kranju.

Vsako podjetje, ki hoče priti na filmsko platno, mora vnaprej plačati polovico zneska. Simončič je Kranjčanom povsem zmešal glave, trgovci in gostilničarji so čistili svoje lokale, dekleta so se lišpala. Še preden so sleparji prišli na sled, se je oglašil v Novem mestu, kjer se je predstavljajal za filmskega igralca in ponovno sprejemal naročila. Ivan Simončič je po aretaciji vse priznal, izgovarjal pa se je, da si ni znal pomagati, saj so ženske kar same silile za njim. V Kranju naj bi mu padale kar okrog vratu s prošnjo, naj jih filma.

Troje odlomkov iz Beštrovega filma o Kranju

Pogovor

Zaljubljena v stavbno dediščino

Dr. Nika
Leben

Ni ga, ki bi bolje poznal umetnostno-arhitekturno dediščino Gorenjske, kot naše gradove, dvorce, cerkve, meščanske vile, stara mestna jedra pozna odgovorna konservatorica na kranjski enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine dr. Nika Leben, letošnja prejemnica Steletove nagrade za življenjsko delo in vrhunske dosežke pri ohranjanju in predstavljanju naše kulturne dediščine.

IGOR KAVČIČ

Bolj za šalo kot zares ugotavljam, da je Steletova nagrada na kranjskem Zavodu za varstvo kulturne dediščine hkrati tudi napoved, kdo izmed sodelavcev se bo naslednji upokojil. Lani se je po nagradi upokojil vaš kolega dr. Milan Sagadin, vi odhajate s koncem letošnjega leta. Sicer ste bili doslej tudi že dvakrat nagrajeni s Steletovim priznanjem: leta 1993 za prenovo romanske kapele sv. Petra v Stražišču in leta 2009 za odkritje in prenovo osrednje Baročne dvorane v Radovljjski graščini. Se človek navadi na tovrstno pozornost stroke?

»Seveda si zelo vesel vsakega priznanja stanovskih kolegov, nagrada za življenjsko delo pa je zadoščanje za vse, kar si doslej naredil na področju varovanja kulturne dediščine, čeprav nisi nikoli povsem zadovoljen z opravljenim – vedno bi bilo lahko še bolje. Odziv ob nagradi je bil zelo pozitiven, veliko ljudi mi je čestitalo, še vedno me ustavljajo na cesti. Cilji našega dela seveda niso priznanja, ampak odkritja in varovanje kulturne dediščine, ob tem pa jo želimo tudi čim bolj približati ljudem. S kulturno dediščino se moramo naučiti živeti in jo ceniti kot nekaj, kar so nam zapustili predniki in kar moramo ohraniti za potomce. Včasih se poraja vtis, da jo bolj cenijo turisti, ki obiskujejo naše kraje in jih je ponekod že kar preveč. Na Blejskem gradu na primer je že pravi kaos. Posledično to pomeni tudi, da spomenike prilagajamo ljudem in ne obratno, kot bi bilo prav.

Res se bom konec leta upokojila, ampak glede na to, da mi vedno zmanjkuje časa za ureditev bogate dokumentacije iz vseh delovnih let, se mi zdi, da bom kakšno leto ali dve zagotovo še hodila nazaj v pisarno, da uredim arhiv tako, kot je treba.«

Po stroki ste umetnostna zgodovinarica. Ste si na začetku študija predstavljali, da se boste namesto pisanja likovnih kritik v poklicni dobi ukvarjali s stavbno dediščino, ohranjanjem in varovanjem sakralnih objektov, gradov, dvorcev, meščanskih vil in drugih arhitekturnih biserov preteklosti, s skrbjo za podobo starih mestnih in vaških jeder?

»Ko me je prvič na "spomeniško varstvo", takrat je

zavod imel prostore v kranjskem župnišču, peljal kolega Lado Knific in mi pokazal, kje in kaj dela, sem si rekla, če bi bila tukaj v službi, bi to bilo nekaj najlepšega, kar bi se mi lahko zgodilo v življenju. To je bil sicer idealističen pogled, realnost je bila potem v poklicu nemalokrat drugačna, a vseeno je bilo tudi veliko lepih trenutkov – posebno, kadar mi je uspelo odkriti kaj novega, izjemnega.

Ko sem prišla v službo, nisem vedela, kako je videti gotško okno na naši meščanski arhitekturi. Na fakulteti smo se učili o gotških katedralah, morali smo poznati vse kipe na njihovih portalih ..., manj pa smo poznali dediščino, ki jo imamo tu, pred svojim pragom. Kar se tiče znanj o gradbenih posegih in o restavraciji, pa sem jih spoznavala ob delu.«

Seznam vašega strokovnega dela v štiridesetih letih dela na kranjski enoti ZVKD je impozanten, pa vendarle: na kateri projekt bi ob nenadnem vprašanju najprej pomislili?

»Vsekakor je to prenova Radovljjske graščine in ob tem v daljšem obdobju tudi starega mestnega jedra Radovljice z vsemi kulturnimi spomeniki, ki so v njem. Vendarle gre za moje domače okolje, kjer sem preživela zgodnje otroštvo, stanovala na Prešernovi ulici in hodila v osnovno šolo v Čebeli- co, ki je danes kulturni spomenik državnega pomena.«

Prenova Radovljjske graščine in z njo na novo odkritega bisera – Baročne dvorane – je bil dolgotrajen in zahteven projekt. Menda so jim tudi na občini, ki je bila glavni investitor, včasih že popuščali živci ... Kompromis je najbrž magična beseda v vašem poklicu, posebej na relaciji zavod–investitor–izvajalec?

»Res je menda takratni župan Janko S. Stušek v nekem trenutku rekel, da bodo Graščino zaklenili in me ne bodo več spustili noter. Kompromisi niso vedno zaželeni, vendar brez njih enostavno ne gre. Včasih se mogoče res v prvi fazi nekoliko razjezim, celo povzdignem glas, tudi nad nič hudega slutečimi delavci, ki niso nič krivi. Seveda pa je vedno treba ohraniti trezno glavo, premisliti in postopati v obojestransko korist. To največkrat rešujemo na terenskih ogledih, ki

Foto: Tina Doki

Dr. Nika Leben skrbi, da se biseri gorenjske umetnostno-arhitekturne dediščine tudi danes svetijo, kot so se nekoč.

so bistveni, saj si objekt ogledamo in ocenimo, preden se začnejo kakršnakoli dela. Kompromisi so takrat, ko je že pol narejenega, precej težji. Lažje pa se je dogovarjati, če objekt dobro spoznaš, ko lahko oceniš, kaj je še sprejemljivo v okviru varovanja posameznega spomenika ali dediščine stavbe oziroma kateri so tisti posegi, ki ne bodo spomenika nepopravljivo poškodovali. Pomembno je, da se ohrani stavbna substanca, sicer je bolje, da se s posegi počaka na naslednjo generacijo ali pa na večja finančna sredstva. Konservatorji smo tu zato, da kulturno dediščino zavarujemo, če ne gre drugače, investitorja postavimo pred dejstva s papirnatimi odločbami.

Zakonodaja je solidna, se pa dogaja, da investitorju manjka sredstev, da zadosi našim pogojem. Na zavodu tako postajamo neka socialna služba. Kako naj nekemu predpišem nekoliko dražja lesena okna namesto plastičnih, če pa ljudje nimajo denarja. Družba bi tu morala prislunhiti in pokriti razliko med cenejšimi in dražjimi okni. Podobno velja za restavracijske posege pri poslikavah in fasadni dekoraciji.«

Se je v zadnjih dvajsetih letih razmišljanje ljudi vseeno spremenilo, kar se tiče kulturne dediščine?

»Mislim, da se je stanje precej popravilo in se ljudje že zgledujejo po dobrih prenovah; predvsem velja to za fasade. Je pa tudi res, da ne vemo, kaj se dogaja v notranjosti posameznih

spomeniško varovanih zgradb, kamor včasih nimamo dostopa ali nas lastniki ne obeščajo o posegih, ali namenoma ali zaradi nevednosti. Pogosto pa ljudje prepoznajo kvalitete v stavbi dediščini, a se prenove, kot sva ugotovila, vse prevečkrat zatakejo pri denarju.«

Je birokracija neprijeten del tega poklica?

»Papirnate odločbe so sestavni del našega dela. Ljudje za posege potrebujejo utemeljene pogoje, mi smo jih po zakonu dolžni pripraviti in podati k posegom soglasje. Ne nazadnje tudi zato, da investitorji pridejo do dodatnega denarja od občine ali države. Pozitivno je tudi to, da so posegi dokumentirani. Ponavadi pa zmanjka časa za strokovna poročila. Imam kar slabo vest ...«

Razmišljanje o stavbni dediščini po štiridesetih letih dela na ZVKD najbrž ne bo šlo kar čez noč iz glave ...

»Seveda ne. Pogosto se zalotim, da ne gledam več vsebine arhitekture ali likovnih del, ampak samo obliko; če je na primer razpokan zid, če se lušči barva ali morda zamaka. Temu pravim profesionalna deformacija. Tovrstnega beleženja okolice se ne znebiš tako hitro.«

Poletje in jesen bosta torej zagotovo še delovno bogata?

»Vsekakor. Zaključujejo se restavracijski posegi na glavnem Marijinem oltarju v cerkvi na Blejskem otoku, v kratkem bodo začeli obnavljati tudi zvonik. Mislim, da so že začeli prazniti grad na Brdu pri Kranju, kjer je predvidena obnova infrastrukture. Na začetek celovite prenove čaka tudi Ruardova graščina na Stari Savi na Jesenicah. Notranjščina ima vrsto lepih poslikav, potrebni pa bodo tudi statični posegi. Na Bledu se zaključujejo vzdrževalna dela na gradu, v prenovo gre nekaj vil, med njimi vila Epos s Plečnikovim zimskim vrtom, v teku je tudi načrtovanje nove likovne galerije pod Blejskim gradom, na lokaciji stare grajske pristave. Na gradu Tuštanj pri Moravčah, kjer se prenova vleče že dvajset let, so bile odkrite poslikave še v eni od sob z glasbenimi motivi, ki jih bo treba restavrirati, omenim pa naj še restavriranje oltarne slike sv. Štefana avstrijskega baročnega slikarja Kremser-Schmidta iz Velesovega, ki je po čiščenju in manjših posegih prav zasijala. Pri sv. Janezu v Bohinju po zaključku restavracijskih del v južniteriju pride na vrsto prezna fasada s freskami, v Bitnjah pa bo v prihodnjem letu zaključeno restavriranje velikega renesančnega glavnega oltarja. Obnova radovljjske cerkve z znano zgodbo o pokanju stebrov pod pevskim korom, ki je bila med najbolj zahtevnimi gradbenimi posegi, je srečno zaključena, trenutno potekajo vzdrževalna dela na zidovih gradu Kamen, ki se bodo nadaljevala tudi v naslednjem letu.«

Torej se boste tudi po odhodu v pokoj zagotovo še vračali na Tomšičevo? Čaka vas tudi knjiga o furlanskih stavbenikih ...

»O tem sem prepričana. Upam, da bom še imela dovoljenje za uporabo pisarne in računalnika. Precej je še gradiva, dokumentov, fotografij, ki jih je treba pregledati in urediti arhiv. Najbrž bom tudi še nadaljevala s kakšno raziskavo. Naslednika za zdaj še ni. Furlane pa bi res rada obdelala na širšem območju Slovenije, poleg njihovih del na Gorenjskem še v Ljubljani in na Dolenjskem ter Štajerskem. V knjigi bi rada naredila celovit pregled.«

»Pogosto se zalotim, da ne gledam več vsebine arhitekture ali likovnih del, ampak samo obliko; če je na primer razpokan zid, če se lušči barva ali morda zamaka. Temu pravim profesionalna deformacija. Tovrstnega beleženja okolice se ne znebiš tako hitro.«

Zgodbe

Izgorelost se zgodi, če delaš preveč

Izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, ki je zaslužna za to, da so Jesenice dobile fakulteto, je konec lanskega leta odstopila z mesta dekanje. Razlog: diagnoza izgorelosti, ki je v našem prostoru še vedno nerazumljena in stigmatizirana.

URŠA PETERNEL

Izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, znanstvena svetnica, je konec novembra odstopila z mesta dekanje Fakultete za zdravstvo Angele Boškin. Kot vršilka dolžnosti dekanje je vodenje fakultete začasno prevzela Sanela Pivač, višja predavateljica. Brigita Skela Savič, ki je zaslužna za to, da so Jesenice pred dobrimi desetimi leti dobile takrat visoko šolo za zdravstveno nego, je iskreno spregovorila o razlogih za svoj odstop, opisala pa je tudi ovire na poti razvoja fakultete in izzive na področju samostojnega visokega šolstva.

Diagnoza: izgorelost

Kot je povedala, je z mesta dekanje odstopila iz zdravstvenih razlogov. "Soočila sem se z izgorelostjo, ki se je dolgo časa vlekla, na mojem zdravstvenem stanju pa se je odrazila predvsem kot povsem oslavljen imunski sistem, zaradi česar sem bila več mesecev na

Izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, znanstvena svetnica, se je soočila z diagnozo izgorelosti. / Foto: osebni arhiv

antibiotikih. Nujna je bila bolniška odsotnost, pri čemer so zdravniki ocenili, da se to stanje ne more popraviti v mesecu ali dveh. Izgorelost je stanje velike ogroženosti, ki se lahko konča s popolnim sesutjem imunskega sistema, kapjo, globoko depresijo, rakom ... Žal je v slovenskem prostoru še vedno nerazumljena in stigmatizirana. Zgodi pa se tistim, ki delajo preveč," je povedala zdaj že nekdanja dekanja,

ki je pred dobrimi dvanajstimi leti, takrat še kot glavna medicinska sestra na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, začela postopke za ustanovitev Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice. Ko je prevzela zahteven projekt akreditacije visoke šole, je obenem zaključevala tudi doktorat. "Vzpostaviti je bilo treba program, najti stavbo, urediti prostore ... Najprej smo vzpostavili študij zdravstvene nege prve stopnje, temu

pa je sledila izredno hitra rast, novi programi, zelo zahtevno preoblikovanje visoke šole v fakulteto, za kar je bilo potrebno intenzivno raziskovalno delo in mednarodna vključenost. Akreditirali smo študijski program promocija zdravja, magistrski in zatem doktorski študij ..." Ob tem pa jim kljub prizadevanjem še vedno ni uspelo pridobiti koncesij za študij druge in tretje stopnje, in to kljub drugačnim obljubam. "Kljub prizadevanjem sem bila neuspešna pri pridobivanju koncesij; država ta program potrebuje, ministrstvo pa koncesije ne da. Tako se naprežaš, dokazuješ, prosiš, na koncu pa se soočiš s tem, da kakovost dela fakultete za tiste, ki delijo denar, očitno ni pomembna," je povedala. Opozorila je tudi na medsektorsko neusklajenost med ministrstvom za zdravje in ministrstvom za visoko šolstvo; prvo izkazuje potrebo po visoko izobraženih kadrih, ministrstvo za šolstvo pa za to noče

slišati. "Boli me neobčutljivost za to, kako pomemben je izobražen zdravstveni kader, ki skrbi za bolnike. Potrebujemo magistre zdravstvene nege, promocije zdravja ... Tu vidim tudi nalogo zbornice zdravstvene in babiške nege, ki bi kot varuh evropske direktive morala glasno povedati, da nujno potrebujemo sistematizirana delovna mesta za diplomirane medicinske sestre z magistriranjem ..."

Zaganjanje v prazno

Obenem je opozorila, da je v regiji zelo težko dobiti dovolj študentov za magistrski in doktorski študij, kar je razlog, da so študij na drugi in tretji stopnji začeli izvajati v Ljubljani. Ne nazadnje pa so z razvojem in širitvijo programov sedanji prostori fakultete na Jesenicah postali premajhni, potrebovali bi prizidek, žal pa Občina Jesenice kot ustanoviteljica fakultete in lastnica stavbe gradnje prizidka še ni uvrstila med svoje

razvojne projekte. "V prazno sem se zaganjala tudi na področju plačila mentorstva kliničnim bazam," je naslednjo oviro izpostavila sogovornica. "Smo edina država v Evropski uniji, kjer fakulteta mora plačevati klinični bazi za izvajanje mentorstva. Nekateri bolnišnice so postavile ultimativne cene, kar se mi je zdelo neetično in družbeno neodgovorno. Letno smo tako bolnišničam za klinično usposabljanje naših študentov nakazali 130 tisoč evrov, saj morajo polovico ur študija, to je 2300 ur, opraviti v kliničnih okoljih."

"Vse to se ni več skladalo z mojim vrednostnim sistemom in mojim vložkom, človek postane izčrpan in ocenila sem, da sem se ob tem iztožila," je dejala in povedala, da tudi po odstopu z mesta dekanje ostaja na fakulteti, opravlja bo raziskovalno delo, vodila raziskovalne projekte kot profesorica na magistrskem in doktorskem študiju.

Ustvarjalka in glasnica slovenstva

Pred 185 leti je bila na gradu Turn v Potočah rojena Josipina Urbančič Turnograjska, ki velja za prvo slovensko pisateljico, pesnico in skladateljico. Sredi 19. stoletja, ko se je oblikovala slovenska narodna identiteta, je bila s svojim literarnim ustvarjanjem v slovenskem jeziku in siceršnje zavedno nacionalno držo tudi pomembna glasnica slovenske narodne zavesti.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Josipina Turnograjska, prva slovenska pisateljica, pesnica, skladateljica, sedaj pa je ugotovljeno, da tudi pravljíčarka, je sredi 19. stoletja živela na Turnu. Ustvarjala je zelo mlada, in ko je stara komaj 21 let umrla, je zapustila vrsto literarnih in glasbenih del. Na rojakinjo spominja spominska soba na gradu, kjer je sedaj Dom starejših občanov Preddvor, doprsni kip na pročelju gradu, spomeniški obelisk v grajskem parku in plošča z njenega groba v Gradcu v grajski kapeli. Poldrugo desetletje njeno zapuščino raziskuje ddr. Mira Delavec Touhami, prav tako preddvorska rojakinja, ki je njeno življenje in delo raziskala za svoje diplomsko in doktorsko delo, o Josipini je napisala tudi roman. Poleg tega skrbi za Josipinini grob v Gradcu. Vsako leto Kulturno društvo Josipine Turnograjske na javnem natečaju

izbira najlepše ljubezensko pismo, ki jih pišejo mladi iz vse Slovenije, navdihnila pa so jih pisma, ki sta si jih pisala Josipina in njen zaročenec in kasneje mož Lovro Toman. Da slovita rojakinja v Preddvoru ni pozabljena, pričata tudi ulica in pevski zbor z njenim imenom. V teh dneh je spomin nanjo še intenzivneje oživel, saj junija občina Preddvor v njeno čast praznuje občinski praznik. Letošnje 185. obletnico rojstva Josipine Urbančič Turnograjske (1833-1954) pa so na poseben način počastili tudi udeleženci prvega mednarodnega simpozija. Organiziralo ga je KD Josipine Turnograjske v sodelovanju s preddvorskima občino in zavodom za turizem.

Na simpoziju o Josipini Turnograjski so ugledni strokovnjaki iz Nemčije, Avstrije in Slovenije razpravljali o Josipinini umetniški zapuščini, socialnem okolju, kjer je živela in ustvarjala, o oblačilni

kulturi v njenem času, o sledeh, ki jih je pustila v domačem kraju in v Gradcu, kjer je umrla 1. junija 1854 v starosti 21 let. Ob tej priložnosti je izšel tudi zbornik o Josipini Urbančič Turnograjski z naslovom Kdor dušno živi, ne umrje, ki sta ga uredila Mira Delavec Touhami in Franc Križnar. Predstavili so ga na sklepni slovesnosti

ob simpoziju, na kateri je bil navzoč tudi predsednik države Borut Pahor. V slavnostnem govoru je poudaril veliko vlogo in pomen, ki ju ima Josipina v slovenskem literarnem prostoru, in sporočilnost njenih del v medsebojnem povezovanju, ljubezni in strpnosti, za kar si je v svojem kratkem življenju prizadevala

tudi Josipina. Mira Delavec Touhami, raziskovalka in največja občudovalka Josipine Turnograjske, se je za ta večer oblekla v obleko, kakršne so bile značilne za Josipinino obdobje, sešila jo je Olga Bevk. Skupaj z igralcem Pavletom Ravnohribom sta z branjem odlomkov iz pisem Josipine in Lovra Tomana oživila njun

čas. Tudi glasbeni nastopi (Vokalne skupine Kokrčan ob klavirski spremljali Lare Križaj, sopranistke Martine Burger in pianistke Aleksandre Naumovski Potisk, Ženskega pevskega zbora Josipine Turnograjske Društva upokojencev Preddvor) so pletli rdečo nit spomina na rojakinjo. Svoje sta k temu dodali tudi pričevanji Josipininih pranečakov, Marinke Dolžan Šitum, ki je bila prisotna na prireditvi, in dr. Vitala Ašiča, ki živi v Argentini, ki sta se vselej zelo zanimala za življenje svoje rodine. Vital Ašič je iz daljne Argentine gojil stike z nekdanjim direktorjem doma starejših v Preddvoru Petrom Starcem, zgodovinariko Heleno Križaj, pozneje pa tudi z Miro Delavec, ki se je še kot študentka zanimala za Turnograjsko in jo je tudi spodbujal k raziskovanju in pisanju, da je (kot je zapisal) postala pravi »apostol« širjenja Josipininega duha.

Mira Delavec Touhami in Pavle Ravnohrib kot Josipina in Lovro Toman / Foto: Primož Pičulin

Zmoti jih le bolečina, pa še to dojemajo drugače

Mladi zdravniki Sončka Jazbinšek, Matej Cankar, Jan Šmid, Jurij Zupan in Eva Bojc – trije Gorenjci, Celjan in Ljubljančanka, se oktobra letos za tri mesece odpravljajo na Madagaskar. Peterica se na svoj odhod intenzivno pripravljajo, saj tovrstno potovanje zahteva tudi veliko organizacijskih sposobnosti.

ALENKA BRUN

Ekipa odhaja v Matango na jugovzhodu Madagaskarja, v kraj, ki ima slovenski misijon že vrsto let. Tisti, ki poznajo misijonarja Izidorja Grošlja, so o njem že kar veliko slišali. Tu najdemo tudi dispanzer, v okviru katerega bodo mladi zdravniki prostovoljno delovali, lokalno prebivalstvo pa se sedaj tudi že kar dobro znajde v vlogah medicinskih sester ali bratov.

Bili so sošolci

O projektu smo se pogovarjali s Sončko Jazbinšek in Matejem Cankarjem. Ekipa šteje pet članov, starih med 25 in 27 let. Sončka je z Visokega pri Kranju, Matej je Škofjeločan. Tretji Gorenjec Jan Šmid pa prihaja iz Naklega. Jurij Zupan je zobozdravnik in je Celjan, Eva Bojc pa je Ljubljančanka. Trije zdravniki so pripravniki, eden je ravno diplomiral, zobozdravnik Jurij pa je tudi ravno diplomiral.

Večji del ekipe tako vstopa v obdobje, ko bodo zaključili pripravništvo, opravili strokovni izpit, potem pa čakali na razpise za specializacijo – in razmišljali so, da bi vmesni čas izkoristili drugače in se odpravili kot ekipa mladih zdravnikov iz Ljubljane na Madagaskar. So se pa poznali že prej, pove Sončka. »Bili smo sošolci. Vsi v istem letniku. Ekipa se je počasi formirala, Jurija pa je poznal Jan, česar smo bili veseli, saj odprava potrebuje zobozdravnika.« Matej doda: »Zobozdravnik ima po sedanjih izkušnjah na takih odpravah največ dela in ga res potrebujemo.«

Tropski vikend in medicinska oprema

Sekcija za tropsko medicino na infektivni kliniki v Ljubljani ima že vzpostavljeno mrežo lokacij: Kenija, Zambija, Uganda, Madagaskar, Papua Nova Gvineja. Ko se neka odprava zbere, se člani dogovorijo, poiščejo prost termin, izberejo kraj ter se prijavijo. Tako že več kot leto vnaprej rezervirajo termin in potem se začne pripravljati na odpravo in zbiranje sredstev zanje.

Če se nekdo želi udeležiti prostovoljnega dela v

Matej Cankar, Jurij Zupan, Sončka Jazbinšek, Eva Bojc in Jan Šmid / Foto: osebni arhiv

»Madagaskar je ena najrevnejših držav na svetu, in ko smo spoznali gospo, ki je v svojem življenju veliko potovala in nas je želela srečati ter deliti svojo izkušnjo Madagaskarja z nami, nam je razložila, da je videla že veliko sveta, a Madagaskar je bil res nekaj posebnega. Po eni strani so se ji ljudje tam zasmilili, po drugi pa so ravno zato toliko bolj hvaležni že za neke osnovne stvari.«

tropih v okviru odprav Sekcije za tropsko medicino, mora imeti opravljen izpit iz tropske medicine, obvezna pa je tudi udeležba na t. i. tropskem vikendu, kjer jih dva oziroma tri dni intenzivno pripravljajo na vse možne scenarije, nam razloži Matej.

Večino njihove prtljage bo predstavljala medicinska oprema. Kakšnih 150 kilogramov je bo. S seboj bodo peljali vse od gaz in povojev do zdravil. Slednja jim prijazno pomaga zbirati kranjska Fajdigova ambulanta,

seveda pa bodo morali specifične antibiotike in antimarike kupiti sami. Določena zdravila bodo naročili, ko bodo že v Matangi. »Material, kot so zobne kreme in ščetke ter vlažilne kreme zbirajo tudi na Škofjiški gimnaziji, očala z dioptrijo v očesni ambulanti v Naklem ...« našteva Sončka.

Vedo, kaj jih čaka?

Sogovornika sta se strinjala, da približno. Matej pravi: »Nekako že veš, a na to se ne moreš popolnoma pripraviti.« Sončka nadaljuje: »Prejšnje odprave skrbijo za predstavitve in nas tako malo pripravijo, in odprava, ki je tam, nam pove, kaj potrebujejo, česa manjka, kaj bi bilo dobro, da bi prinesli s seboj. Tako komuniciramo med seboj in si ustvarjamo neko sliko.«

Čeprav sta oba videla že kar nekaj sveta, se zavedata, da se bodo z določenimi stvarmi in situacijami srečali prvič. Predvsem Matej, ki bolj eksotičnih, revnejših držav še ni obiskal. Po eni strani mu tako Madagaskar predstavlja izziv tudi zato, ker bo to nekaj popolnoma drugega, kot pa na primer njegova izmenjava v sklopu medicine, ko je mesec dni

preživel v Houstonu v Ameriki. Sončka je sicer videla kar nekaj azijskih držav, na izmenjavi pa je bila dve leti in pol v Belgiji. Tam je spoznala tudi svojega fanta, ravno tako zdravnika, in upa, da bosta v prihodnosti za svoj dom izbrala Slovenijo.

»Madagaskar je ena najrevnejših držav na svetu, in ko smo spoznali gospo, ki je v svojem življenju veliko potovala in nas je želela srečati ter deliti svojo izkušnjo Madagaskarja z nami, nam je razložila, da je videla že veliko sveta, a Madagaskar je bil res nekaj posebnega. Po eni strani so se ji ljudje tam zasmilili, po drugi pa so ravno zato toliko bolj hvaležni že za neke osnovne stvari,« pripoveduje Matej. Sončka domneva, da se kulturnemu šoku ne bodo mogli izogniti. »Pravijo, da se bo naš pogled na svet spremenil in bomo na stvari gledali drugače.« Matej pa se pravzaprav vsega, kar jih čaka, veseli: »Veliko se naučiš, prisiljen si delati v slabših pogojih in se moraš tako kar znajti.«

Mini malgaški slovarček

Z angleščino si tam ne bodo mogli kaj veliko pomagati. Čaka jih namreč sporazumevanje v malgaščini.

Uradna jezika sta na Madagaskarju sicer malgaščina in francoščina, a domačini na podeželju redko znajo francosko. Ker je misijon gostil že lepo število odprav, povsod visijo table s prevodi in obstaja tudi že mini slovarček z medicinskimi izrazi. Večina odprav se tako sporazumeva v malgaščini. Matej meni, da se bodo prve dni lovili, potem pa navadili.

Pomaga že reden obrok

Na Madagaskarju morda malarija ni največji problem, čeprav je ne gre zanemariti, tako da je pri članih odprave znanje testiranja za malarijo pomembno.

Z angleščino si ekipa tam ne bo mogla kaj veliko pomagati. Čaka jih namreč sporazumevanje v malgaščini. Uradna jezika sta na Madagaskarju sicer malgaščina in francoščina, a na podeželju domačini redko znajo francosko.

Na Madagaskarju je bolj prisotna kuga, saj vsako leto izbruhne kakšna epidemija. Morda se sliši grozno, a niti ni, razlaga Matej, ker se jo da zdraviti z antibiotiki. Predstavlja pa problem predvsem v večjih mestih. Tudi diabetesa tam ne poznajo v takem obsegu, kot ga

pozna sodobni svet. Ravno tako je prisotna hipertenzija, a največji problem na Madagaskarju je pravzaprav podhranjenost otrok, kar pa se tudi da urediti. Sončki se zdi, da otrokom že redni obrok veliko pomaga. Glede na zgodbo o prebivalcu, ki je prišel k zobozdravniku in dobil injekcijo proti bolečinam, vstal s stola, se zahvalil in odšel, pa je ekipa dobila tudi približno sliko, kako pri njih dojemajo bolečino. V bistvu poteka zdravljenja še ne razumeje popolnoma. »Zmoti jih le bolečina,« razmišlja Matej.

Vrač, zdravnik in tekač

Sončka pove, da je na Madagaskarju še vedno bolnišniška prva postaja vrča, potem zdravnik. Morda se sami s tem niti ne bodo srečali, in če bi nekdo za plačilo prinesel živo kokoš, je lokalno medicinsko osebje tisto, ki ve, kako ravnati v takšnih in podobnih primerih. Pogosto se tudi zgodi, da ko nekdo zboli, v bolnišnico, ki je oddaljena morda samo štirideset kilometrov, pošljejo še svojce, ki s seboj nesejo hrano in najamejo tekače, da sporočijo novico v domači kraj. Je pa teh štirideset kilometrov precej drugačnih tam kot pa pri nas. Na Madagaskarju na primer za takšno razdaljo potrebuješ od pet do šest ur vožnje, in če se ekipa odloči, da bolnik potrebuje pomoč bližnjega očesnega centra, ki je recimo oddaljen teh štirideset kilometrov, potem to oni tudi financirajo. Tako slučajno izvemo, da mora ekipa zbrati dobrih 15 tisoč evrov za potrebe odprave, še večji izziv pa jim bo oktobra pred-

stavljala fizična dostava tega denarja do kraja nastanitve, saj tam, kamor gredo, ni bankomatov. Po pristanku v glavnem mestu Antananarivo jih namreč čaka še dolga pot do Matange – dobrih sedemsto kilometrov, kar pa pomeni najmanj 25 ur vožnje z džipom ...

Naborjet

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Majhna občina Naborjet - Ovčja vas/ Malborghetto - Valbruna je v Kanalski dolini, kjer se slovenska manjšina še vedno bori za sredstva, da bi v vrtcih in šolah ohranili tudi slovenščino. Iz Kranjske Gore je do tja komaj 30 km.

Po prvi svetovni vojni so ti nekdanji avstro-ogrski kraji pripadli Kraljevini Italiji, in tam, kjer se je nekdanji govorilo furlansko, slovensko in nemško, je italijansščina, jezik številnih priseljencev, začela izpodrivati druge tri. Naborjet, ki ima okoli tisoč prebivalcev, je že več kot desetletje tudi festivalsko mesto. Tržaška Glasbena matica deluje v kanalski dolini že štirideset let in je bila pobudnica za

nastanek mednarodnega festivala »Tomaž Holmar« za učence klavirja in harmonike. Ime festivala je spomin na slovenskega duhovnika, organista in pevovodjo, ki je bil leta 1862 rojen v Vodichah pod Šmarno goro, po orglarških izpitih nekaj časa služboval v Kamniku, v Grebinju na Obirskem, od leta 1911 pa v Žabnicah / Camporossu, kjer je 1937 tudi umrl. Bil je zelo zaveden Slovenec, ki je pisal o glasbenih vprašanjih in veliko storil na narodno zavest v Kanalski dolini.

Naborjet je včasih varovala trdnjava, ki so jo visoko nad krajem zgradili Habsburgi, da bi sotesko pod njo obranili pred Benečani. Med 14. in 17. majem 1809 se je stotnik avstrijske vojske Friedrich Hensel štiri dni uspešno upiral Napoleonovim četam, ki so štele 15.000 mož. V trdnjavi je bilo 390 avstrijskih vojakov, zvečine so bili Hrvati iz Ogulina, padlo pa jih je 350. V spomin na junaškega stotnika se zdaj ostanki trdnjave imenujejo Fort Hensel. Na izletu v Naborjet, kjer si v Beneški palači lahko ogledamo zelo lepo urejen etnološki muzej, vabijo v bližini Trbiža tudi Ukve, ki so bile 1903 in 2003 žrtve ponorelih hudournikov in slapov dežja in blata. Leta 2003 je ujma odtrgala od cerkve sv. Filipa in Jakoba cerkveni stolp in ga odplavila v Belo. Stolp so v celoti rekonstruirali in ga ponovno posvetili julija 2008. Ljudje

to živijo zvečine od kmetijstva, obrti in majhnih podjetij. Počitnikarji ljubijo gore in oaze miru, smučarji zimsko smuko s Sv. Višarij, s pomladjo se množijo kolezarji. In dobrih 'oštarij' ne manjka.

Njoki z rikoto

Za 3-4 osebe potrebuje: 300 g rikote, 1 jajce in 2 rumenjaka, 100 g bele moke, 100 g naribanega parmezana, sol, stopljeno maslo za za-belo, 6 listov tenko narezane bazilike, po želji še malo parmezana za posip.

Rikoto damo v sito in še malo potlačimo, da iztisnemo morebitno odvečno tekočino. Nato jo damo v skledo, primešamo razžvrkljana rumenjaka in jajce, moko in sol in z rokami oblikujemo gladko testo v hlebček. Če je testo prereditko, dodamo še malo moke. Testo razrežemo na štiri dele, jih na pomokani površini z rokami razvaljamo v tenke svaljke in z nožičem razrežemo na poldrug centimeter dolge njoke. Skuhamo jih v slanem kropu. Ko priplavajo na površje, naj vrejo še kakšno minuto, potem jih s penovko pobere iz krova in naložimo v ogreto skledo. Preljemo s stopljenim maslom, potresemo s tankimi trakci bazilike in malo parmezana. Takoj ponudimo, bodisi s hrustljivo solato ali dobro paradižnikovo omako.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Priljubljeno ovčarko Lino iz Sadjarstva Markuta v Čadovljah smo srečali med vsakodnevnim štetjem stebrov v nasadu ameriških borovnic. »Sto dvanajst, sto trinajst, sto štirinajst, sto pe... Opa, kaj pa ti delaš tule v sadovnjaku? Trgaš napol zrele borovnice? Aha, fotografiraš za Gorenjski glas. To pa kar nadaljuj. Kje sem torej že bila? Sto sedemnajst... ne, dvanajst, šestnajst. Ah, matematika ni zame, sem pa že raje pes.« I. K. / Foto: Tina Dokl

Pravzaprav mali avtomobilček, v novi slovenščini bi mu lahko rekli recimo »vozilek«, kot prevozno sredstvo nekoga, ki je za kandidatko - stranko NZS - lepil plakate po državi, ni ostanek zadnjih volitev. Kratica namreč pomeni Nogometno zvezu Slovenije. Imata pa nogomet in politika marsikaj skupnega - pomembni so selektor, sestava in moč ekipe, njena uigranost in potem taktika na terenu, ki je lahko obrambna ali napadalna. Običajno se igra na zmago, uspešna pa mora biti močna koalicija enajstih in še nekaj igralcev, predvsem pa sloga med njimi. Našo nogometno reprezentanco vodi mož čudovitega priimka, vse drugo bo treba še dokazati. I. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (437)

Avstro-ogrška monarhija v besedi in podobi

MIHA NAGLIČ

»Slovenci s Kranjskega, četudi istega plemena, vendarle niso povsem enaki. V Alpah živeči Gorenjec ni le krepak in energičen, temveč tudi inteligenten in vedoželjen; na vinskih gorah ob Krki veselo životari Dolenjec, ki je navadno šibkejši, a bolj čustven, tudi bolj lahkomišeln in manj premišljen; Notranjec, ki odrašča ob sunkih burje neprijaznega Krasa, je tako odporen proti vremenskim vplivom kakor odločen, seveda tudi manj dostopen in bolj pretkano preračunljiv. Da podnebje in hrana bistveno vplivata na vsakogar, je samo po sebi umevno, a

prav tako nespodbitno bi utegnili držati tudi, da se je značaj prvega oblikoval pod vplivom nemškega soselstva, značaj slednjega pa so zaznamovali stiki z Romani. Kljub temu pa pri vseh treh najdemo še toliko skupnih potez, da moramo to raso nedvomno označiti kot svojevrstno. Na splošno so Kranjcu prirojeni občutek za pobožnost in bogaboječnost, ljubezen do domovine in pripadnost deželnim knezom (vse za vero, domovino in cesarja).« (Str. 26)

Od kod je gornji odlo-mek? »Avstro-ogrška monarhija v besedi in podobi - Slovenci je komentiran prevod etnografskih poglavij o Slovencih iz knjižne zbirke

Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild, ki je nastajala v zadnjih dveh desetletjih 19. stoletja na pobudo prestolonaslednika nadvojvode Rudolfa (1858-1889) kot domoznanske zbirke z enciklopedičnimi ambicijami. Izhajala je v nemški in madžarski redakciji, po snopičih, ki so zvezani v 24 oz. 21 knjigah, izdanih na Dunaju in v Budimpešti. Vsebinska je v vseh razporedju poglavij pokrajinskih značilnostih, predzgodovini, zgodovini, narodopisju, glasbi, književnosti, arhitekturi, slikarstvu in kiparstvu, obrti in gospodarskem življenju. Cilj dela je bila enakovredna predstavitev vseh

narodov dvojne monarhije, ki bi prispevala h krepitvi in spoštovanju 'različnosti v enosti'.« V prvi knjigi so objavljena poglavja o Štajerski, Porabju in Prekmurju ter Koroški, v tej drugi pa o Kranjski in Primorju. Več ilustracij je prispeval slikar Jurij Šubic, rojak iz Poljanske doline. »Naši« dve knjigi je prevedla Alenka Novak, uredili sta ju Monika Kropelj Telban in Ingrid Slavec Gradišnik. Cela zbirka je res impozantna, z njo si je avstro-ogrška monarhija postavila imeniten knjižni spomenik. Mi pa smo lahko še danes ponosni na dejstvo, da smo pripadali tako velikemu cesarstvu in imeli v njem čisto spodoben položaj.

Avstro-ogrška monarhija v besedi in podobi - Slovenci 2., Kranjska, Primorje, Založba ZRC, Ljubljana, 2018, 318 strani

RAZVEDRILO

GG

PTIČKI BREZ GNEZDA

Aprila letos se je na poljanski oder vrnila bralno-pevska uprizoritev Kulturnega društva (KD) dr. Ivana Tavčar Poljane Ptički brez gnezda Frana Milčinskega. Nedavno je uprizoritev obiskala tudi Škofjo Loko, gostil jo je Loški oder.

Alenka Brun

Pred 34 leti so bili Ptički brez gnezda v Poljanah uprizorjeni prvič. Predstava je imela velik uspeh. Pesmice, zapete v njej, so si otroci še dolgo prepevali, odkupil jo je Cankarjev dom, ogledali so si jo člani družine Milčinski. Ponočno so Ptički brez gnezda na odru zaživeli letos.

»Ekipa je ista, a ne enaka,« pravi režiser obeh uprizoritev Andrej Šubic. Nastopajo igralci in pevci, ki so kot otroci v prvi uprizoritvi igrali tudi odrasle, sedaj pa kot odrasli zaigrali v vlogah otrok. »Takrat so na odru

nastopili otroci, stari od 12 do 16 let.« Tekst iz preteklosti so seveda nekoliko priredili zahtevam sedanjosti, za prizorišče pa uporabili modernejši pristop. Določili so ga z napisom, stoli in osebam oziroma nastopajočimi. Ostala je spremljava na klavirju: Maja Šubic, ki je uglasbila pesmi pred 34 leti, je namreč tudi tokrat v živo spremljala igralce, a na električnem pianinu.

Gledalec na začetku dobi vtis bralne vaje, ki pa skozi igro zbledi. Tako gledalec zgodbo najprej spremlja rezervirano, saj razmišlja, kaj kdo predstavlja, kateri lik sodi kam. In ko se že pojavi vprašanje, ali bo vse skupaj dolgočasno, se zgodi preobrat:

slike se zložijo, stvari postanejo jasne, besedilo in pesmi pritegnejo, igra nasmeje. Gledalec se sprosti. Od tu dalje je vse enostavno in razumljivo. Je pa res, da smo ljudje različni, zato se naša časovno in tudi druga dojetanja seveda lahko razlikujejo.

Posamezne družine so določene z barvami stolov na prizorišču, statuse družin pa lahko razčlenimo po klobučkih na glavah igralcev.

Na odru tako spremljamo vlogah igralce, pevce (in bralce) Bojana Trampuša, Andreja Dolenca, Milana Benedičiča, Matjaža Reška, Majdo Irt (rojeno Dolenc), Jernejo Bonča, Janeza Oblaka, Irmo Zevnik (rojeno Dolenc), Leona Demšarja, Mirjam Šinkovec

(rojeno Šifrar), Vero Ahlin (rojeno Galičič), Jožeta Debeljaka in Aleša Šubica.

Igra ima dva dela, traja uro in pol. Na Loškem odru si je zgodbo, ki je (na žalost) brezčasna, ogledalo kar lepo število gledalcev, denar od prostovoljnih prispevkov in prodanih vstopnic pa je Kulturno društvo dr. Ivana Tavčarja Poljane namenilo poplačilu nakupa električnega pianina, ki je tudi za v prihodnje dobra popestritev kulturnega življenja v Poljanah. Režiser Šubic še pove, da se je v dobrodelno malho na predstavi v Škofji Loki nabralo še 1200 evrov; zaradi dobrega odziva pa že razmišljajo še o jesenski ponovitvi uprizoritve.

Poljanski »ptički brez gnezda« so na odru ponovili brezčasno zgodbo. Prvič so jo zaigrali, ko so bili še otroci.

THE BIGGEST LOSER SLOVENIJA

Danes zvečer bo znano, kdo bo postal zmagovalec ali zmagovalka šova The Biggest Loser Slovenija, ki smo ga spremljali na Planet TV.

Alenka Brun

V drugi sezoni šova The Biggest Loser Slovenija je pred nami le še finalno tehtanje. Že danes bo jasno, kdo od finalistov je izgubil največ kilogramov in bo tako

kilogramov, a pomembnejši kot kilogrami je odstotek telesne teže, ki igra odločilno vlogo.

Gledalci lahko vse do finalne oddaje med vsemi tekmovalci glasujejo tudi za zmagovalca občinstva.

V tokratnem šovu je bilo na začetku kar lepo število Gorenjcev. Najdlje sta osta-

Marta Kepić je izpadla tik pred finalnim delom. / Foto: arhiv Planet TV

domov odnesel tudi skupno največ petdeset tisoč evrov.

Zazmago setokrat poteguje pet junakov: 35-letni Željko Živković iz Nove Gorice, 32-letna Maja Drolc Begović iz Celja, 49-letni Edo Mesič iz Višnje Gore, 21-letni Blaž Hudelja iz Črnomlja in 29-letna Klara Hrovat Vidmar iz Višnje Gore. Finalisti so v šovu izgubili od 27 do 40

li Kranjčanka Rebeka Kanc Markanovič, medtem ko je tik pred finalom izpadla Jeseničanka Marta Kepić. Čeprav je Edo, ki se je znašel na odru izločanja z Marto, glasno razmišljal, da tekmovalci, če bi bili pametni, izbrali njo, ker jim bo sam prevelika konkurenca. Kako se bodo stvari razpletle, bomo videli danes zvečer.

Večer slovenskih viž v narečju

Za letošnji, že 18. Večer slovenskih viž v narečju, ki bo danes, 8. junija, v Škofji Loki, se je prijaviło 15 ansamblov. Na edini slovenski glasbeni festival, na katerem še prepevajo v narečjih, pa se jih je uvrstilo osem. Tako bomo slišali sedem polk in en valček, ki bodo odpeti v notranjskem, gorenjskem, selškem, poljanskem, pohorskem, belokranjskem in koroškem narečju. Člani ansambla Brkinci bodo pesem z naslovom 'Srcj' n' zna zapeli po notranjsko oziroma v narečju, ki ga govorijo v Tržaškem zaledju; Mladi Belokrajci in Martin Špringer Huč bodo pa po belokranjsko Jest sem čiste šokc. Mlade štajerske glasbenice, združene pod imenom Me tri do polnoči, bodo prepevale po pohorsko Tjeta poharska, Kerlci gorenjsko N'kol n' bom dost dobr, Pvaninski abuhi pa koroško Bi dvabart poštudiru. Trije ansambli prihajajo tudi s škofje-loškega konca: Hozentregarji bodo po selško prepevali Moja dohtarca, ansambel Odklop po poljansko U Jeblan, Ansambel dveh dolin pa bo v skladbi Polanc na Seuška rine združil selško in poljansko narečje. Letošnji Večer slovenskih viž v narečju, ki ga Radio Sora organizira že 18. leto zapored ob pomoči agencije Geržina Videoton, se bo odvil v Športni dvorani Trata v Škofji Loki.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Zmanjkovalo vam bo časa, in če boste hoteli imeti trenutek zase, se boste morali kar pošteno potruditi. Odvisno bo le, koliko vam bo vse skupaj pomenilo in ali se boste odpovedali tistim stvarim, ki naj ne bi bile na prvem mestu.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Z igranjem skrivalnic lažete tudi sami sebi. Vsemu temu boste naredili konec in si vzeli pet minut za resnico. Lažje boste zadihali in kolo sreče se obrne vam v korist. Na delovnem mestu boste določene ljudi postavili pred dejstvo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Potrebni ste notranjega miru, zato je dopust več kot dobrodošel. Slabe volje zaradi denarja, a kaj morete. Ko ste brezbrizno zapravljali, na to niste prav nič mislili. Dobre novice lahko pričakujete od nekoga, na katerega ste že popolnoma pozabili.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Res vam zadnje dni zvezde niso bile naklonjene, a vse to se bo hitro spremenilo. Že v sredini tedna vas bo poiskala sreča in vse vam bo naklonjeno, česar koli se boste lotili. Tudi v ljubezni boste izkoristili vse dane možnosti in boste zadovoljni.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Vedno v vas prekipeva energija in imate je za vse dovolj. Nikar zopet ne pozabite, da vsake toliko časa potrebujete svoj mir. Če boste to zanemarili, sploh pa v tem tednu, bodo posledice negativne. Čas bo vaš zaveznik, zato ne pretiravajte.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Ker boste začeli gledati na dogajanje z drugega zornega kota, se vam marsikaj ne bo več zdelo nerešljivo. Spoznali boste napake in seveda kako se jim izogniti. Čisto vsaka stvar v življenju ima svoj namen. Finance se vam bodo obrnile ne bolje.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Ko boste nekomu pomagali, se ne boste zavedali, da s tem pomagate tudi sami sebi. Čas bo tisti, ki bo pokazal svoje. Le še nekaj dni boste čustveno razdvojeni, in ko boste skoraj že izgubili upanje, se bo zgodil mali čudež.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Upočasnite tempo in nikar ne prehitavajte. Želja, ki jo imate, se vam bo izpolnila čisto ob pravem času. V delovnem okolju pa boste v tem tednu bolj opazovali, kot pa bili sami dejavni. Razne malenkosti bodo šle mimo vas.

Strellec (23. 11.–21. 12.)
Vsi strahovi, ki vas bodo spremljali te dni, bodo neutemeljeni in odveč. Spraševali se boste, ali ste dovolj sposobni in ali drugi od vas preveč pričakujejo. Pogovor, ki ga boste imeli v sredini tedna, vam bo odprl oči in dal pogum.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Že nekaj časa prelagate pogovor z osebo, ki vam zelo veliko pomeni. Odločitev o tem, ali iti naprej in prevzeti odgovornost za dejanja ali pa stisniti rep med noge, je res le vaša, a za pogovor sta potrebna dva. Četrtek bo dober dan.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Poizkušali se boste izogibati dolžnostim, a kaj, ko prav dolgo nikogar ne boste mogli vleči za nos. Nekdo vas bo vseeno spregledal in bodite pripravljeni na kritiko, ki jo boste – hočeš nočeš – pripravljeno sprejeti. Čaka vas potovanje.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Še ne dolgo nazaj ste se dolgočasili in se zaradi tega jezili, sedaj je vsega preveč in se vam počasi že zapleta, pa vam zopet ni preveč všeč. Nikoli ne smete biti odvisni od dobre volje drugih, ampak samo od sebe.

TA JE DOBRA

Zakonska harmonija

Skupina žensk je bila na seminarju o tem, kako živeti v harmonični zakonski skupnosti. Najprej so jih vprašali, katera ljubi svojega moža. Vse ženske so dvignile roke. Sledilo je vprašanje, kdaj so zadnjič povedale možu, da ga ljubijo. Nekatere so odgovorile, da je bilo to danes, druge, da včeraj, nekatere se sploh niso spomnile. Potem so jim naročili, naj po mobilnem telefonu vsaka pošlje svojemu možu SMS: »Ljubim te, dragi!« Nato so med seboj zamenjale telefone in prebrale odgovore.

Tu je nekaj odgovorov njihovih mož:

- Hej, mati mojih otrok, si bolna?
- Kaj pa je? Si spet razbila avto?
- Ne razumem, kaj misliš.

- Kaj si pa zdaj storila? Tokrat ti ne bom odpustil!
- ?!?

- Ne ovinkari. Samo povej, koliko potrebuješ!

- Ali sanjam?
 - Če mi ne poveš, komu je to sporočilo v resnici namenjeno, te še danes naženem!
 - Prosil sem te, da ne piješ več!
- In še najboljši:
- Kdo je to?

Proslavil je trden značaj

Janez se je po letih vdajanja pijači odločil, da bo postal abstinent. Ko je naslednji dan šel mimo gostilne, je stisnil zobe in stopil na drugo stran ceste. Bolj ko se je oddaljeval od priljubljenega kraja, bolj je bil odločen: »Ne grem v gostilno, ne grem v gostilno, zdržal bom.«

Ko je bil že sto metrov naprej, si je globoko oddahnil in si dejal: »Bravo, Janez! Res imaš trden značaj, zdržal si. Na to se pije.«

In se je obrnil in odšel na dva deci.

LAŽJI SUDOKU

3	2	9		7		6	
			8				2
7		5		3	6	4	1
		3		1			7
1		6	9		5	3	4
	4			2		1	
4		1	7	9		5	6
5					8		
	2		4		9	1	

Rešitev:

4	1	6	7	2	9	8	
6	2	9	4	7	5	1	
7	5	2	6	3	8	4	1
9	2	3	8	9	6	5	7
2	9	5	9	3	1	7	
6	4	7	1	8	6	2	
1	7	9	6	5	2	4	8
8	2	9	6	9	1	7	5
9	5	1	2	7	6	2	

TEŽJI SUDOKU

9	1						3
		3		9		7	
5		6		3		2	9
	8		3		4		9
	9		1		2		7
7		9		2		1	4
		4		7		8	
	6						5

Rešitev:

4	1	6	7	2	9	8	
6	2	9	4	7	5	1	
7	5	2	6	3	8	4	1
9	2	3	8	9	6	5	7
2	9	5	9	3	1	7	
1	7	9	6	5	2	4	8
8	2	9	6	9	1	7	5
9	5	1	2	7	6	2	

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

TVOJ BODOČI BIVŠI MOŽ

VID VALIČ
v avtorski komediji

VSTOPNICE:
na naši spletni strani
vidvalic.si, vseh bencinskih
servisih po Sloveniji
(Omv, Petrol),
trafikah Kiosk in 3dva.
Cena v predprodaji: 15€, na
dan dogodka: 18€.

ČETRTEK, 21. 6. 2018, ob 21. uri
V LETNEM GLEDALIŠČU KHISLSTEIN V KRANJU

SESTAVIL: F. KALAN	LUKA V AKABSKEM ZALIVU, AL AQABAH	TENISAČ FEDERER	SLIKAR BERNARD	REKA V FRANCIJI	KRATICA RAZSTRE- LIVA	ASTAT	PRIKAZEN	VOJAŠKA SKUPINA (KNJIŽNO)	GORENJSKI GLAS	VRSTA METULJA	AMERIŠKI DRŽAVNIK (JIMMY)	ATA	NAŠA REKA NUŠA JEZERŠEK	HRV. NO- GOMETAŠ (GORAN)
JETNIK									IRSKA PEVKA (SINEAD)			17		
NOVINAR- SKO PORO- ČILO			16						TRAVNIŠKA PRAPROT				ŽITNO STEBLO	
POLICIST POD KRINKO					1	RASTLIN- SKI STRUP							ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT	
BIRA ZBIRKA						SL. IGRAL- KA (ITA)			3		TEŽKA KO- VINA (Cu)	5	PESNICA VOUK	
VZDEVEK ONASSISA						ABRAHA- MOV SIN				REŽISER KUSTURICA			18	
ABANDON EJIDO FAROS HATA OLAH	PRAŠIČJI PODOČNIK	AM. IGRAL- LEC (KEVIN)				OTOK V BALEARIH		HVAR (ANT. ZAPIS)			IGRALKA KEATON		OBOD SLIKE	
ČRTOMIR ANTOLIN	9				11	ODSTOP OD POGODBE				ATLET BOLDON				
KRILATI DEČKI						REŽISER PREMINGER				NATRUJ				
KORNER								NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA		DRŽAVA OB IRAKU			ROK KOSMAČ	
ČEPIČA IZ OVČJE KOŽE						DEL BLEDA				MONGOLSKI VLADAR			KRALJ ŽIVALI	
SVETIŠČE		6				ROBERT SHAW					MOČNO DEŽEVJE	15		
						DODATEK K POGODBI					KRŠKO			
										ITAL. NAFTNI KONCERN				
										VARJENI SPOJ				

GORENJSKI GLAS	1587 M VISOK VRH NA GOLTEH	MORSKA VETRNIKA	LITERARNO DELO	OTOŽEN TONSKI NAČIN	KOŠAR- KARSKI TRENER KOKOŠKOV	NATAŠA LAČEN	MIZARSTVO (ZARG.)	AMERIŠKI IGRALEC (RYAN)	ČRNO ZLATO
ŠPORTNA IGRA Z LOPARJEM			7						
ZAOLJEN DEL ČESA									
STOJALO						VODJA ODDELKA	14		
IGRALKA BASINGER				KAR JE V RELACIJI S CIM		JEK, ODMEV			
JUDOV SIN				NATURIST		VELIKA DVORANA			
TRGOVSKI RAČUN									
RIMSKA SEST			ŠOLSKA KAZEN					NAŠ PRAVNI TEORETIK (LADO)	ORA
ODSOTNOST OD DELA									
INDIJSKA SKUPNOST V MEHIKI	4						PEVEC MOJZER		
MESTO V ZAHODNI BOSNI							VODNI VRTINEC		
PERILO ZA LEZIŠČE									
GORENJSKI GLAS	OSEBA, KI OPOREKA	MESTO NA ČEŠKEM						13	
RUSKO BREKALO									
OBSTAJA- NJE								PAUL NEWMAN	
TANTAL									
POLOŽAJ PRI ŠAHU				JAPONSKA ZNAMKA KAMIONOV		OBTEŽBA			
MADŽARSKI PIŠATELJ (GABOR)	8						MESTO V INDIJI		
KRAMA, SARA									
ZGODNJE VINO								IVO DANEU	
TELIČEK (MANJŠ.)									
ŠPANSKA PRINCESA								HUMO- RISTKA PUTRIH	10
EVA IIRGL									
MESTO NA HRVAŠKEM									SLOVNICA
VULKAN NA SICILIJU									
NACE JUNKAR				PISATELJ DUUN					
MESTO V BELGIJI									
PEVKA S KOSOVA (ZANA)									
PODZEMNA ŽIVAL									
KRAJ PRI KOČEVJU									
TKANINA ZA KNJIŽNO VEZAVO				12					
ALFI NIPIC									
KOVANCI MANJŠE VREDNOSTI									
DELAVEC, KI OPRAVLJA DNINO	SONAROD- NJAK								
DODATNI PREDLOG K ZAKONU VRLINA									
2									
OBDOBJE, EPOHA									
SLONOV ČEKAN									
DETELJA Z RUMENIM CVETOM									
ZARJA									
ŽITNO STEBLO									
ROY ORBISON									
ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT									
ČISTOST									
5									
NAŠ PESNIK (TOM)									
18									

1. nagrada: 2 vstopnici za predstavo 21. 6. 2018 v Letnem gledališču Khislstein
2. nagrada: 2 vstopnici za predstavo 21. 6. 2018 v Letnem gledališču Khislstein
3. nagrada: knjižna nagrada Gorenjskega glasa.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 15. junija 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18

DRUŽABNA KRONIKA

ZVEZDE, KLOBUKI IN ROVI

Izbrana družba je na skrivni lokaciji – pod zemljo – prisluhnila novima singloma skupine Siddharta, druženje na pikniku Zvezde pod klobuki pa je tudi letos minilo v prijetnem vzdušju.

M. Likosar, A. Brun

Piknik je gostila restavracija Evergreen ob igrišču za golf v Smledniku. Ni manjkalo znanih imen in prepoznavnih obrazov slovenske estrade; Čuki pa so poleg drugih glasbenih gostov poskrbeli, da se je piknik razživel. Vlogo povezovalca dogajanja so tokrat zaupali Trkaju. Tudi letos je bil vstop na piknik mogoč le s klobukom in tudi letos so seveda izbrali najbolj domiselne. Pri moških je tako slavil član Poskočnih muzikantov Dejan Krajnc, ki je v klobuk vpel svojo frizuro. Dobro se je odrezala Maja

Založnik, pevka, ki je dobila tudi posebno nagrado: klobuk slovenskega modnega oblikovalca Milana Gačanovača. Za najbolj ustvarjalen otroški klobuk pa so zaploskali Anayi Paynich, hčerki Anne Tie Paynich, ki smo jo lahko nazadnje spremljali kot tekmovalko v domačem MasterChefu.

Tomi Meglič, Primož Benko, Jani Hace, Tomaž Okroglič Rous in Boštjan Meglič se po šestih mesecih premora na odre vračajo pompozno, saj ko pride Siddharta, pride in ponudi vse. Tokrat so svoje delo, ki so ga ustvarjali v zatišju, predstavili nekaj desetim oboževalcem iz oči v oči, na odru v rovu Pivnice Union. Po slišnem

in vidnem sodeč so stopili korak višje, zvokovno eksperimentirali in se igrali z ritmom besedila, morda so nekoliko bolj umirjeni, a njihov melos ostaja.

Na ekskluzivnem druženju so prisotne najprej popeljali v polpreteklo zgodovino s pesmimi Ledena, Nastalo bo in Do konca, nato je sledil veliki preobrat, predstavitev dveh novih singlov Medrevesa in A mi lahko poveš. Za skladbo Medrevesa so že posneli videospot v režiji Enye Belak Gupta. Z njo so prvič sodelovali leta 2007, ko je v družbi brata Luke nastopala v videospotu Male roke. Videospot so snemali na dveh lokacijah, ena izmed njih je bil

London, kjer sta pred kameero glavni vlogi odigrala Jack Roth, sin igralca Tima Rotha, ter Sarah Back Mather.

Člani Siddharte so uradno napovedali tudi nov album, katerega naslov še izbira, skladbe še snemajo, njegov izid pa lahko pričakujemo zgodaj jeseni. Albumu bo sledila vseslovenska dvoranska turneja, v sklopu katere bodo obiskali vsa večja slovenska mesta. Fante bomo prvič videli nastopati 14. septembra v Hali Tivoli s predskupinama Bo! in Seven Days in May, na drugih koncertih jim bodo družbo delali novomeški MRFY. V Kranju bodo koncertirali prvega decembra v Dvorani Zlato polje.

Pevka Regina (desno) se je tokrat odločila za klobuk z zelenjavnim pridihom. / Foto: Zaklop

Trkaj je dogodek povezoval, Dejan pa se je domislil zanimive kombinacije za tokratni klobuk. / Foto: Zaklop

Pevka Maja (levo) je navdušila z »glasbenim« pokrivalom. / Foto: Zaklop

Tara Zupancič in Tomi Meglič / Foto: Tina Dokl

Skupina Siddharta je napovedala koncertno turnejo, v Kranju bodo nastopili prvega decembra. / Foto: Tina Dokl

Režiserka videospota Medrevesa Enya Belak Gupta in Tomaž Okroglič Rous / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Laura in Ben srečno poročena

Usodni da sta dahnila igralca **Laura Prepon (38)** in **Ben Foster (37)**. "Pravkar poročena. Hvala za vašo ljubezen in podporo," je pod črno-belo poročno fotografijo zapisala igralka in jo delila na Instagramu. Par se je zaročil pred dvema letoma, lani pa sta postala starša hčerki Elli. Igralka je omenila, da sta si želela manjšega obreda, ki pa ga zaradi številnih njima ljubih prijateljev ter družinskih članov ni bilo mogoče speljati.

Janet Jackson v skrbeh za sina

Pevka **Janet Jackson (52)** je poklicala policijo, da so preverili, ali je z njenim sedemnajstmesečnim sinom Eissa Al Mano vse v redu. Ta je bil takrat v varstvu pri svojem dokaj čudaškem očetu Wissamu Al Mani, za katerega zvezdnica trdi, da zlorablja droge. Policisti so preverili ter potrdili, da je otrok dobro oskrbovan, ter ga pustili z očetom. Wissamov predstavnik novice ni komentiral.

Sta Priyanka in Nick par?

Tuji mediji poročajo, da sta igralka indijskih korenin in mis sveta iz leta 2000 **Priyanka Chopra (35)** in pevec in igravec **Nick Jonas (25)** par. Pred kratkim sta bila opažena na intimni večerji v Los Angelesu. "Bila sta zelo pozorna drug do drugega in nista se ozirala na okolico. Veliko sta se smejala in celo zaplesala," je povedal vir za Yahoo. Par je bil sicer prvič opažen skupaj na lanskoletni prireditvi Met Gala.

Johnny Depp z videzom prestrašil oboževalce

Zvezdnik **Johnny Depp (54)** je s skupino Hollywood Vampires nastopil v Berlinu in s svojim z videzom šokiral oboževalce. Bled in shujšan ni bil videti niti senca nekdanj enega najprivlačnejših in najbolj zaželenih moških. "Je zdrav, ni razloga za skrb," pa je potrdil vir blizu igralcu. Kot kaže, je imel Johnny le slab dan, saj je bil že čez nekaj dni na fotografijah videti odlično.

Zadnja dva konca tedna je Kamnik gostil Igro rož, bogat pa je bil tudi spremljevalni program. Tako smo na ulični kuhinji pri stojnici Gostilne Repnik srečali tudi Manco Hribar, pri kateri so si obiskovalci lahko privoščili kozarec bezgove limonade ali domačega ledenega čaja ter se posladkali s »šmornom« in vafliji. / Foto: A. B.

Prva kopališča že odpirajo vrata

Danes bodo odprli letni kopališči v Radovljici in Kamniku, druge jih bodo kasneje. V Grajskem kopališču na Bledu je bilo kopanje možno že v preteklih dneh.

U. P., M. A., J. P., V. S.,
M. R., S. K.

Kopališče Ukova na Jesenicah bodo odprli v sredo, 20. junija. Pred novo kopalno sezono so obnovili otroški in olimpijski bazen, predstavili so tudi gostinski lokal, ki bo po novem stal na novi lokaciji v začasnem zabojniku, na stari lokaciji lokala pa bodo uredili kotiček za družabne igre. Novost bodo vstopnice v obliki zapestnic za enkratno rabo, je povedal direktor Zavoda za šport Jesenice Almin Gorinjac. Cene vstopnic ostajajo nespremenjene: celodnevna za odrasle bo stala štiri evre, za otroke in mladino do starosti 19 let 2,50 evra, dopoldanska ali popoldanska pa tri evre za odrasle in dva evra za otroke oziroma mladino. Otroci do četrtega leta starosti imajo prost vstop. Tudi v novi sezoni bo potekalo jutranje in večerno rekreativno plavanje, za dve uri plavanja bo treba odšteti le en evro.

Letno kopališče Radovljica

Poletna sezona na radovljiškem kopališču se začne danes. Letno kopališče bo vse do septembra med tednom odprto od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure in od 21. do 22. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 10. do 19. ure. Rekreativno plavanje bo mogoče od ponedeljka do petka, v juniju in juliju od 21. do 22. ure in v avgustu od 18.30 do 20. ure. Predprodaja družinskih in prenosnih sezonskih vstopnic s popustom je mogoča še do 15. junija, cene pa ostajajo enake kot lani: 60 evrov za prvega družinskega člana in 37 za vsakega naslednjega.

Kopališče Kropa

V Kropi sezono začenejo 22. junija, cene vstopnic pa tudi tam ostajajo enake kot lani: 2,5 evra za otroke, stare od tri do sedem let, 3,5 evra za otroke, stare od osem do

štirinajst let, 4,5 evra za dijake, študente in upokojenke ter 5,5 evra za odrasle bo treba odšteti za dnevno vstopnico (cene popoldanske vstopnice so evro nižje). Sezonske vstopnice so glede na starost v razponu od 20 do 35 evrov. Otroci do tretjega leta starosti imajo prost vstop.

Letno kopališče Pod skalco

Kamniško letno kopališče bo svoja vrata odprlo danes, 8. junija, ob 13. uri, začetek letošnje sezone pa bo še nekoliko bolj slovesen kot sicer, saj je Občina Kamnik izvedla kar nekaj investicij. Obnovljeni sta bili bazenski školjki na velikem in malem bazenu, prenovljeni so bili bazeni za dezinfekcijo in tudi tuši, delno je bila obnovljena tudi obbazenska ploščad, postavljeni so bili novi štartni bloki in zamenjane nekatere strojne inštalacije. Cene ostajajo takšne kot lani, in sicer je

celodnevna vstopnica za odrasle med tednom 3,5 evra, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa pet evrov, za učence, dijake in študente pa po dva oziroma po 3,5 evra. Otroci do šestega leta starosti bodo lahko plavali za en evro, ceneje pa so popoldanske in družinske vstopnice. Sezonske vstopnice lahko samo še danes kupite po 25 evrov, sicer pa jih bodo prodajali po 40 evrov (za otroke 10 evrov). Kopališče je med tednom odprto od 10. do 18. ure, ob koncih tedna pa do 20. ure.

Letno kopališče v Kranju

Kranjsko letno kopališče bodo za obiskovalce odprli 22. junija, po tradiciji pa tudi letos pripravljajo dan odprtih vrat, ki bo v nedeljo, 24. junija. Obisk kopališča bo ta dan brezplačen. Prva dva dneva bo kopališče odprto med 11. in 22. uro, nato vsak dan med 9. in 22. uro. Do 20. junija so v prodaji sezonske vstopnice

po akcijskih cenah, kar pomeni za odrasle 60 evrov (redna cena 72), za otroke 38 evrov (redna cena 60) in družinske vstopnice 110 evrov (redna cena 130). Dnevna vstopnica za odrasle je pet evrov, za otroke tri evre, družinska pa devet evrov. Kot je povedal Matija Bežek, je nekaj novosti pri kuponjskih vstopnicah. Ukinjen je blok neprenosljivih 12 vstopnic. Namesto teh se prodajajo prenosljivi bloki. Bazen ima temeljito obnovljeno keramiko, ki je bila poškodovana v pretekli sezoni in pozimi.

Grajsko kopališče Bled

Ob primernem vremenu si je bilo mogoče kopanje na Grajskem kopališču privoščiti že v preteklih dneh, po rednem obratovnem času pa bodo začeli delovati jutri. Do konca junija ter med 6. avgustom in 16. septembrom bo kopališče odprto od 9. do 19. ure, od 1. julija do 5.

avgusta bodo obratovni čas podaljšali za eno uro. Sezonske vstopnice je v predprodaji mogoče kupiti do 15. junija, cene so enake kot lani. Za evro pa se je podražila dnevna vstopnina, ki za odrasle po novem znaša osem evrov, za študente in dijake sedem evrov ter za otroke do starosti 14 let šest evrov.

Gorenjska plaža v Trzinu

Kopališče na Gorenjski plaži v Trzinu bodo predvidoma odprli 20. junija. Predprodaja vstopnic poteka v Turistično promocijskem centru Trzin in bo trajala vse do dne začetka obratovanja Gorenjske plaže. Cene dnevnih vstopnic so ostale nespremenjene, so se pa malenkostno podražile prenosne sezonske vstopnice. Cena za celodnevno kopanje je pet evrov za odrasle, štiri evre za dijake, študente in upokojenke, tri evre za osnovnošolce ter 1,5 evra za predšolske otroke. Ugodnosti so za družine. Kopanje bo možno vsak dan med 9. in 19. uro, ob petkih in sobotah med 9. in 21. uro. Jutranje rekreativno plavanje po ceni enega evra bo od ponedeljka do petka med 7. in 8. uro, nočno kopanje, za katero boste odšteli 2,5 evra, pa ob petkih in sobotah med 19. in 21. uro.

IGOR Štefančič

MIHA Barborič

KLARA Mrak

MITJA Urbančič

Vsak dan z vami in
vašimi najljubšimi hiti

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

Delavnica o obdavčitvi podjetnika

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora v okviru SPOT svetovne Gorenjske prireja delavnico o obdavčitvi samostojnega podjetnika (izbrati normirane stroške ali ne), ki bo v sredo, 13. junija, od 17. ure do 19.15 v veliki sejni sobi Upravne enote Škofja Loka, Poljanska cesta 2, v Škofji Loki. O obdavčitvi podjetnika po dejanskih in normiranih stroških, koriščenju davčnih olajšav, vodenju knjig oziroma evidenc in omejitvah pri izbiri normiranih stroškov bo predavala Nataša Pustotnik. Prijave pričakujejo še danes, 8. junija, na tel. št. 04 50 60 220 (Jana Šifrar) ali elektronski pošti jana.sifrar@ra-sora.si.

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

John Lennon
POMISLI
IMAGINE
Ilustriral
Jean Tullien

Postanite donator osnovni šoli v svojem kraju z nakupom slikanice Pomisli

Slikanica Pomisli seje mir v svetu in je s priloženimi gradivi odlična učna pripomoček za najmlajše. Podjetja in podjetniki, vabljeni k nakupu po posebni donatorski ceni.

Več: www.amnesty.si/pomisli

KINOSPORED**KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)**

Sobota, 9. 6.
13.40, 16.00, 18.20, 20.40
JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO
18.45 KNJIGARNA
16.50 KLUB ZADOVOLJNIH ŽENSK
14.20 SOLO: ZGODBA VOJNE ZVEZD
20.50 DEADPOOL 2

20.50 SOLO: ZGODBA VOJNE ZVEZD
18.10 SOLO: ZGODBA VOJNE ZVEZD, 3D
18.00, 20.20 DEADPOOL 2
14.30, 16.20 ZAČARANI PRINC, sinhro.
13.30, 15.30 ZAČARANI PRINC, 3D, sinhro.
16.45 MOJ LAŽNI MOŽ

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 9. 6.
13.30, 16.00, 18.30, 21.00
JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO
17.30, 20.00 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO, 3D
15.50, 19.00 KNJIGARNA
21.10 KLUB ZADOVOLJNIH ŽENSK

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 8. 6.
20.00 KNJIGARNA
Sobota, 9. 6., in nedelja, 10. 6.
18.00 ZAČARANI PRINC, sinhro. (v soboto 3D, v nedeljo delavnica)
20.00 KNJIGARNA

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED**PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ**

Petek, 8. junija, sobota, 9. junija, in ponedeljek, 11. junija
20.00 Robert Harling: JEKLENE MAGNOLIJE (v dvorani PGK)

Prvič Gutenbergški dnevi

Člani kulturnega društva Ampus so nas v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Bistrica tokrat prvič na Gutenbergških dnevih popeljali v srednjeveški čas, po gradu, kjer je nekoč bivala zakleta grajska gospodična.

MAŠA LIKOSAR

Bistrica pri Trziču – Gutenbergški dnevi so del projekta oživljanja nekdanjega mogočnega gradu Altgutenberg oziroma Hudega gradu nad Vilo Bistrica pri Trziču. Grad je na pobudo Krajevne skupnosti Bistrica odkupila Občina Trzič, v upravljanje pa so ga zaupali društvu Ampus. Deset entuziastov je dva meseca intenzivno urejalo zaraščeno območje, snovalo program in se trudilo, da bi ruševine ponovno zaživele.

Na samem dogodku so se obiskovalci seznanili z zgodovino Hudega gradu in vstopili v pravo srednjeveško idilo z na novo ambientalno urejeno okolico ruševin. Sprehodili so se čez srednjeveško sejmišče, se preizkusili v srednjeveških igrah in lokostrelstvu, si ogledali mučilne naprave in orožje, naredili svoj kovanec, poskusili srednjeveško jed in oblekli prava grajska oblačila. Društvo Ampus je prav v namen Gutenbergških dnevov ustanovilo

Srednjeveška idila na Hudem gradu s člani društva Ampus in Krajevno skupnostjo Bistrica / Foto: Primož Pičulin

srednjeveško glasbeno skupino, ki je obiskovalce zavrtila v čas, ko so grajske gospodične poplesavale na dvoru. Zjutraj je bila tudi sveta maša v čast nekdanjega graščaka, ki je dal postaviti cerkev sv. Jurija. Presečenec dneva je bila razstava akademskih slikarke Maše Bersan Mašuk, ki je na ogled postavila slike,

ki uprizarjajo motive starih ljudstev in božanstev.

Predsednik Ampusa in organizator dogodka Anže Bizjak pojasni, da z Gutenbergškimi dnevi želijo približati ljudem posest, ki je bila prvič omenjena leta 1156, danes pa popolnoma pozabljena. "Naš cilj je konzervirati razjede na obzidju, postaviti razgledno točko, morda bi

celo rekonstruirali stolp in iz gradu do cerkve postavili višjo brv. Največji podvig pa bi bila skica gradu, ki bi jo s pomočjo sodobne tehnike, v obliki holograma v večernih urah svetlobno projicirali na grad, kar pomeni, da bi dejansko lahko videli prvotno obliko gradu, ki velja za enega najstarejših na Slovenskem."

Za razmislek o preteklosti

Na sprehajališču ob šolski poti v Komendi so odprli razstavo o komendski kulturni dediščini.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Razstavišče ob šolski poti v Komendi bo v naslednjih letih krasila stalna razstava Kulturna dediščina Občine Komenda. Fotografije na 16 velikoformatnih panojih prikazujejo pomembne kulturne znamenitosti v občini, od Glavarjevega špitala in pomembnih cerkva, znamenj in kmečkih hiš do rimskega nagrobnika z motivom delfina, ki sega v čas drugega stoletja našega štetja.

Pester pregled komenske kulturne dediščine zaznamuje fotografije Franca Steleta ter dokumentacije Medobčinskega muzeja Kamnik, ki

Nova razstava na prostem razširja zavest o pomembnosti ohranjanja kulturne dediščine.

je v sodelovanju z Občino Komenda tudi pripravil razstavo. Kot je v uvodu povedala Janja Železnikar, koordinatorica razstave, je namen razstave spodbuda k razmisleku, kako pomembno je dediščino preteklosti ohraniti tudi za prihodnje rodove. »Razstava ne bo le lep doprinos h kulturi bivanja, temveč bo služila tudi kot učna pripomoček,« je dodala Janja Železnikar. Učencem Osnovne šole Komenda - Moste bo namreč razstava služila tudi kot pomoč v učnem procesu. Po kratkem kulturnem programu, ki so ga učenci popestrili s pesmijo in recitali, je sledil še voden ogled po razstavi, ki ga je pripravil Franc Stele.

Križnikov pravljčni festival

JASNA PALADIN

Motnik – Danes, 8. junija, se v Motniku začne 7. Križnikov pravljčni festival, ki ga organizirajo Knjižnica Franceta Balantiča

Kamnik, Kulturno društvo Motnik in Turistično društvo Motnik, odvijal pa se bo še cel jutrišnji dan. Letos se organizaciji pridružuje tudi Gozdarski inštitut Slovenije, zato dogodek nosi

tudi naslov Festival gozdnih pravljic. Križnikovim pravljicam bodo tako dodali tudi druge ljudske pravljice, ki so povezane z gozdom. Na nocošnjem, vedno zelo obiskanem priredovanju

za odrasle bodo nastopili: Anja Štefan, Vroča župa, Katja Preša, Katarina Nahtigal in letošnji pokrovitelj festivala Boštjan Gorenc Pižama. Na festival bo peljal tudi brezplačni avtobus, in sicer danes ob 18. uri z glavne avtobusne postaje v Kamniku v Motnik, po končanem dogodku pa nazaj iz Motnika v Kamnik.

ANKETA

Čakajo na
izpolnitev obljub

JASNA PALADIN

Udeležence srečanja upokojencev Gorenjske smo včeraj v Moravčah spraševali, kaj v zvezi s pokojninami in drugimi področji starejših pričakujejo od izvoljenih poslancev in vlade.

Foto: Tina Dokl

Tone Bradač, Kranj:

»Politiki so vsi po vrsti zelo neodgovorni do ljudstva, saj so se stranke že vnaprej odpovedale sodelovanju, bistvo politike pa naj bi bilo prav v povezovanju različnih strani za dobro ljudi.«

Ivan Tresket, Stražišče:

»Razočaran sem nad zdravstvom in si želim, da bi uredili to področje. Pokojnine nimam tako zelo slabe, zato bo dobro, če vsaj ostane tako, kot je. Upajmo na najboljše.«

Irena Šumi, Adergas:

»Seveda si želimo, da bi se sčasoma kaj spremenilo na bolje, a želim si predvsem, da ne bi bilo slabše. Politiki bi lahko končno stopili skupaj in naredili nekaj dobrega za Slovenijo, za vse generacije.«

Nežka Jugovic, Stražišče:

»Če bodo uresničili, kar so obljubljali, nam bo prav lepo. Upam, da nam ne bodo upokojencem česa vzeli, je pa prav tudi, da znamo biti skromni. Naj vsaj ostane tako, kot je.«

Marjan Schnabl, Kamnik:

»Pričakujemo, da bodo izvoljeni politiki uresničili obljube, ki so nam jih dali pred volitvami. Vsega seveda ne bodo uresničili, upam pa, da bomo kakšnih dobrih stvari deležni tudi upokojenci.«

Imeli smo svoj šarm

Šestdeset let je, odkar je 4. c dal slovo Gimnaziji Kranj. Srečujejo se nekdanji sošolke in sošolci, nazadnje je bilo zelo prijetno v njihovi družbi prejšnji četrtek v gostilni Kot v Kranju.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Spomini so se iskri-li, Milena Virnik Rivoir je takole povzela 4. c, v katerem je bilo 18 dijakin in dijakov: »Imeli smo svoj šarm. Bili smo elitni razred. Tako različni smo si bili, pa tako smo znali stopiti skupaj. Vsa ta leta smo ostali prijatelji.« To je bila generacija, ki je še imela »horo legalis«, se spominja Tadjana Veličkovič. Na večernih kinopredstavah v Kinu Storžič so dežurali profesorji, celo ravnatelj kdaj pa kdaj, kajti na oglasni deski je pisalo, ali je določen film primeren za dijake ali ne. A tudi dežurni profesorji niso bili tako iznajdljivi kot dijaki, ki so se malo po začetku kino predstave znali zmu-zniti v kinodvorano. Končni izlet po nekdanji Jugoslaviji je bil več kot pustolovščina; še po makadamskih serpentinah so se z avtobusom peljali do Lovčena, ko niso vedeli, ali bo avtobus zvozil ovinek ali kam zgrmel. V Prizrenu bi neki Albanec pet dijakin, visokih svetlolask, kar kupil, pa ne za denar, ampak bi jih zamenjal za ovce ...

Ne družijo jih samo spomini na gimnazijska leta, ampak pravo prijateljstvo, ki traja in traja ...

Profesorja matematike Rupnika, njega so se zelo bali. Leta 1957 je bil hud potres v Kranju, bili so med pokom matematike, in ko se je zareslo, je profesor Rupnik stekel ven. Čez pol minute se je vrnil, vzel redovalnico, da dijakom ja ne bi prišlo kaj na misel, in spet stekel ven ... Profesor kemije Kimovec je imel za dijake krasno navado, saj jim je rad govoril: »Opozarjam vas, da vas bom začel spraševati. Javite vrstni red.«

Pouk je imel 4. c popolne, sami Kranjčani so bili v razredu. V telovadnici gimnazije so imeli tudi obvezne plesne vaje ob živi glasbi. Čeprav nedisciplinirani in kdo med njimi tudi politično »problematičen« v tistih letih, kot je omenil Joža Oblak, so praktično vsi končali visoke šole, fakultete. Nasmejijo se, da so bili tedaj samo mladi v najlepših letih, kasneje pa so življenje vzeli bolj zares in si zgradili uspešne kariere. Med njimi so nekdanji

direktor univerzitetnega kliničnega centra, duhovnik, zdravnica, večkratna državna prvakinja v športnih plesih, svetovljanka z znanjem petih jezikov, žal že pokojna minister Peter Vencelj in legendarni Mito Trefalt ...

Dijakinje in dijaki 4. c so maturirali leta 1958 – prav vsak med njimi pa je izjemno zanimiva zgodba zase. Kar pa je najpomembnejše, ne družijo jih samo spomini, ampak pravo prijateljstvo, ki traja in traja ...

Sanacijska dela na Peračici

SIMON ŠUBIC

Peračica – V torek se je začela sanacija viadukta Peračica v smeri proti Jesenicam na gorenjski avtocesti, ki je bil za promet odprt konec leta 2007. Pri ogledu ob izteku desetletne garancijske dobe so namreč ugotovili nekaj pomanjkljivosti, ki jih zdaj odpravljajo, so razložili v Družbi za avtoceste v RS (Dars). Ker je izvajalec del Primorje v tem času že šel v stečaj, bo za odpravo napak poskrbela Družba za upravljanje terjatev bank, ki je od priključene Factor banke prevzela bančno

garancijo. V nasprotnem primeru bi Dars garancijo unovčil in pomanjkljivosti odpravil sam.

V okviru sanacije viadukta, ki bo potekala do konca meseca, bodo izvedli zalivanje manjših razpok, zamenjavo korodiranih vijakov in dotrajanega tesnilnega kita, delno popravilo dilatacije in zalivanje razpok v asfaltu, so pojasnili na Darsu. V času sanacije bo skozi predor Ljubno in viadukt Peračica za promet v smeri proti Jesenicam največkrat zaprt odstavni pas, občasno pa bodo potrebne tudi zapore voznega ali prehitelvalnega pasu.

Zmeda zaradi table pred Torovim

Torovo – Čeprav so pred mesecem dni ob začetku del na Torovem napovedali, da bodo odstranitev cestninske postaje in preureditev vozišča končali do konca julija, ko se začne glavna turistična sezona, na obvestilni tabli o poteku gradbenih del na gorenjski avtocesti piše, da bo rekonstrukcija vozišča potekala do septembra 2018. A ta informacija, ki seveda zelo bega in jezi voznike, ki se vsakodnevno vozijo proti Ljubljani, je k sreči napačna. Kot so nam namreč zagotovili v Družbi za avtoceste v RS, je pogodbeni rok izvedbe del konec julija, pri napisu na tabli pa je prišlo le do nerodne napake, ki jo bodo ustrezno popravili. A pozor, ker je dovoljenje za zaporo veljavno do avgusta, na tabli še vedno ne bo pisalo, da bo rekonstrukcija končana julija, temveč avgusta. Razumi, kdor more ...

Matjaž Rakovec bo kandidiral za župana Kranja

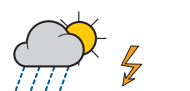
Kranj – Ta teden je zaupanje za nov mandat predsednika Hokejske zveze Slovenije dobil 53-letni Kranjčan Matjaž Rakovec, ki je v mladosti treniral tako hokej kot vaterpolo. Kasneje je postal mednarodni vaterpolski sodnik, po kranjski gimnaziji pa je dokončal tudi študij na ekonomski fakulteti. Del poslovne poti je preživel tudi kot predsednik uprave Zavarovalnice Triglav. Kot je potrdil za naš časopis, bo na jesenskih lokalnih volitvah kandidiral za novega župana Kranja. Kot je znano, sedanji župan Boštjan Trilar ne namerava več kandidirati za nov mandat.

vremenska napoved

Danes dopoldne bo delno jasno, popoldne se bodo pojavljale krajevne nevihte, ki se bodo zvečer okrepile. Jutri zjutraj lahko še dežuje, nato se bo deloma zjasnilo. Popoldne bo spremenljivo oblačno, možna je kakšna ploha ali nevihta. V nedeljo bo delno jasno, nevihte bodo manj verjetne. Poletno toplo bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

14/28 °C

SOBOTA

15/27 °C

NEDELJA

16/29 °C

